

TELLI RAAMATUKOGU KOJU!

Koduteenindus liikumisraskustega Tallinna elanikele

Tallinna
Raamatukogud

Lisainfo: 683 0920

tallinnaraamatukogud.ee/koduteenindus

- ✓ RAAMATUD
- ✓ AJAKIRJAD
- ✓ FILMID
- ✓ MUUSIKA

6. märts 2025

Kesklinna Sõnumid

Apteegi, Kooli ja Gümnaasiumi tänavalt kaovad kõrged äärekivid, et tagada mugavam liikumine ja elementaarne ligipääsetavus. Fotod: Kesklinna valitsus

Vanalinna tänavate ümberehitusega tekib kaasaegne linnaruum

Tallinn uuendab järk-järgult vanalinna tänavad, et tagada paremad liikumistingimused ja elementaarne ligipääsetavus jalakäijatele.

Apteegi, Kooli ja Gümnaasiumi tänaval vanalinnas õnnestub ühildada nii maa-alused kui ka maapealsed tööd. Koostöös Utilitasega uuendatakse seal kaugküttesüsteemi ning koos Tallinna Vee- ja Kanalisatsiooniga ka kanaliseadistust. Tööde tulemusel muutub ka tänavate ilme. Ehitus on planeeritud 2026. aastasse.

„Linnavalitsus ehitab targalt: kui peame kord juba vanalinnas maa all torutöid tegema, siis paneme pärast kivid tagasi nii, et tänav maa peal saaks ka parem kui enne,“ ütles abilinnapea Pärtel-Peeter Pere.

Maa-aluste ja maapealsete tööde ühildamise – ja seega ka harvemate üleskaevamiste – suunas loodetakse liikuda ka tulevikus.

Tähelepanu jalakäijal

Vanalinna tänavatel liigutakse peamiselt jalgsi. Et see oleks edaspidi mugavam, viiakse Apteegi, Kooli ja Gümnaasiumi tänavale kõnnitee ja sõidutee ühele tasandile. Varem on seda teh-

tud Viru, Harju ja Rataskaevu tänaval ning sarnane ümberehitus ootab ka Uut tänavat.

„Prioriteet on ennekõike turvalisus ja ligipääsetavus, sest praeguste äärekivide ületamine käib nii mõnelgi inimesel üle jõu ning fassaadide ääres pole hoonetest eenduvate

Liikumisvõimalus jääb alles ka sõidukitele, et tagada juurdepääs hoonetele ja teenindust vajavatele pindadele.

treppide tõttu ruumi liikuda,“ selgitas linna keskkonna- ja kommunaal- ameti linnakeskkonna kavandamise osakonna juhataja Aksel-Johannes Part.

Kõnni- ja sõidutee ühele tasapinnale viimine võimaldab tulevikus sealt ka paremini lund koristada.

Projekt näeb tänavatel ette ka rattaliiklust, kuid eraldiseisvaid ratta-

teid sinna ei ehitata. Samuti jääb sõidukitele alles liikumisvõimalus, et tagada juurdepääs hoonetele ja teenindust vajavatele pindadele. „Tõsi on, et vanalinna tänavaid kujundades on fookuses jalakäijad, kuid autoliiklust vanalinnas kaotada plaanis ei ole,“ kinnitas Part.

Ehitustööde käigus rajatakse Apteegi tänav keskele 2,5 meetri laiune graniitplaatidest ühiskasutatav tee, millest kummalegi poole paigutatakse tänavale olemasolevad sillutiskivid. Kooli tänav keskele tuleb kahe meetri laiune graniitplaatidest kõnnitee, mis läheb sujuvalt üle sarnase lahendusega Aida tänavale.

Kooli tänavale kujundatakse ümber

ka Vanalinna täiskasvanute gümnaasiumi esine ala, et see haakuks platsiga Gustav Adolfi gümnaasiumi ees. Selleks laiendatakse GAG-i platsi kuni täiskasvanute gümnaasiumi nurgani ja rajatakse alale betoon- ja muna- kividega ruudustiklahendus.

Hoonete fassaadide läheduses säilitatakse ja kasutatakse olemasolevaid munakive, mille kalle suunab tänavate sadevett hoonetest eemale. Kõnniteest veidi kaugemale paigutatakse rentnikivi, et vältida vee kogunemist jalakäijatealale ja parandada äravoolu.

Parkimisvõimalused on vanalinna kitsastel tänavatel piiratud ka edaspidi. „Üldiselt püüame siiski leida ruumi kohalikele elanikele parkimiseks ja ka lühiajaliste peatumiskohtade loomiseks,“ ütles Part.

Vanalinna eripära säilib

Tänavate ümberehitusel lähtutakse vanalinna eripäradest ning nende säilitamisest. Kõik plaanitavad tööd

vastavad muinsuskaitseameti tingimustele. Vanalinnale omane tänavaruum jääb alles.

Apteegi ning Kooli-Gümnaasiumi projektide avalik väljapanek kestis 30. jaanuarist 13. veebruarini. Kõik huvilised olid 6. veebruaril oodatud ka lahenduste avalikule tutvustusele Kanutiaia huvikoolis.

„Projekteerija nägemus tänavaruumist on üks, aga inimene, kes tänavale elab, töötab või koolis käib, näeb asja ilmselt hoopis teisiti. Kõik nägemused peab suutma kooskõlla viia,“ ütles Kesklinna vanem Sander Andla. „Arutelul kerkis esile mitmeid tähelepanekuid ja vajadusi, millest linn püüab edaspidi lähtuda ja sobivaid kompromisse leida,“ lisas ta.

Vanalinna tänavate uuendamine järgib Tallinna arengustrateegiat. Apteegi tänav ümberehituse plaanidega saab tutvuda veebilehel tallinn.ee/apteegi ning Kooli ja Gümnaasiumi tänav materjalidega tallinn.ee/kooli.

LK 2

Odra tänaval algas ehitus

LK 2

Kaasav eelarve uues kuues

LK 5

99 aastat elurõõmu

LK 7

Lasteaed õpetab tarbima

Loe värskemaid uudiseid
meie kodulehelt
tallinn.ee/kesklinn

Jälgi meid

Facebookis
[facebook.com/
KesklinnaValitsus](https://facebook.com/KesklinnaValitsus)

Instagramis
[instagram.com/
tallinna_kesklinna_valitsus](https://instagram.com/tallinna_kesklinna_valitsus)

UUDISED

Uus energia

Peale selle, et tähistasime möödunud kuul iseseisvuspäeva, iseseisvusime veel ühel teiselgi moel. 8. veebruari hommikul kell 09.09 jõudis kätte kauaoodatud Balti riikide elektrivõrgu lahti ühendamine Venemaa omast.

Kuni järgnenud päeva pärastlõunani töötasid Eesti, Läti ja Leedu elektrisüsteemid iseseisvalt ja ühendasid kell 14.05 edukalt Mandri-Euroopa sünkroonala. Sellega astusime veel ühe suure sammu kaugemale pimedast nõukogude ajast.

Kuna energiaettevõtted olid üleminekuks põhjalikult valmistunud, oli tarbija jaoks üleminek sujuv ja märkamatu. Samas oli see hea võimalus mõelda läbi, kuidas erinevateks kriisiolukordadeks valmis olla. Sest kriis ei pea olema suur – see võib olla ka olukord, kui ühest-paarist kortermajast kaob mõneks tunniks elekter. Valmisolek aitab selliseid ootamatusi kergemini üle elada.

Kriis ei pea olema suur – see võib olla ka olukord, kui ühest-paarist kortermajast kaob mõneks tunniks elekter.

Tulles lähemale kesklinnale ja täpsemini vanalinale, siis vahepeal kohtusime ka vanalinlaste ja kõigi nendega, kellele vanalinna käekäik korda läheb. Kõigepealt vanalinna arengukava tutvustusel ja siis juba ka Apteegi ning Kooli-Gümnaasiumi tänavate projektide avalikul arutelul, kus kõik asjaosalised said lahenduste kohta küsimusi küsida ja vanalinna edasises arengus kaasa rääkida.

On ju neil, kes vanalinnas elavad või siin igapäevaselt liiguvad, oma nägemus sellest, kuidas tänavat kasutatakse ja missugused on erinevad vajadused. Linnaruumi loomisel on selle arusaama ärakuulamine ja sellega arvestamine võtmetähtsusega.

Apteegi ning Kooli-Gümnaasiumi tänavad on vaid mõned neist, mis saavad lähiaastail kaasaegsema ilme. Sama saatus ootab lähiajal ees ka Uut tänavat.

Kuna tehnovõrke tuleb neil tänavatel nii või teisi uuendada, siis on mõistlik sama üleskaevamisega nüüdisajastada ka tänavapilti. Nüüdisaegne ei tähenda muidugi seda, et kaoks UNESCO maailmapärandi nimistusse kuuluva vanalinna ning ajalooliste tänavate ilu ja võlu. Nii Kesklinna valitsus kui ka linnaplaneerimise ameti juures toimetav muinsuskaitse osakond hoiab sel valvsat pilku peal.

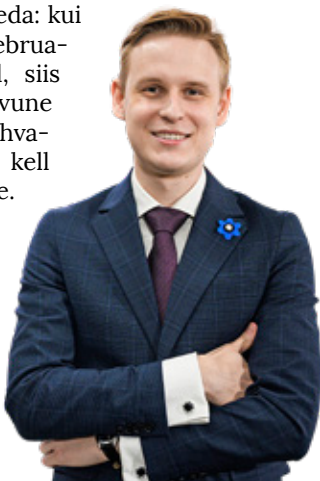
Kaasaegsem tänavaruum tähendab aga näiteks seda, et samale tasapinnale tuuakse terve tänav, et vanalinna areng käiks ühte sammu Tallinna arengustareejiaga ning et liikumine linnaruumis oleks kõigile liiklejagruppidele mugavam ja turvalisem.

Loodetavasti õnnestub ka edaspidi teha koostööd tehnovõrkude valdajatega ning trassi- ja tänavatöid ühildada, et tänavate üleskaevamisi peaks harvemini ette võtma.

Aga veel enne kõike seda: kui üks „ajastu“ sai ümber veebruaris teisel nädalavahetusel, siis juba on lõppemas ka tänavune talv. Vähemalt ütleb rahvakalender, et 20. märtsil kell 9.01 võtame vastu kevade. Ilmataadil on muidugi võib-olla teised plaanid. Eks ole näha.

Sander Andla

Kesklinna vanem

Kesklinna Sõnumite järgmine number ilmub 3. aprillil.

Väljaandja: Tallinna Kesklinna Valitsus
Linnaosavalitsuse üldtelefon: 645 7200
Lehetoimetuse telefon: 645 7229
E-post: kesklinnasonumid@tallinnlv.ee
Kirjastanud: OÜ Rkontor
Trükkitud: AS Kroonpress
Levitanud: OÜ Target Master

Lastekodu tänavale ehitatakse tõstetud ristmikud, rajatakse uued kõnni- ja rattateed, uus valgustus, paigaldatakse pingid ja prügikastid ning istutatakse uusi puid ja põõsaid. Eskiis: Roadplan OÜ

Lastekodu tänav ehitus jätkub: töödeks sulgus ajutiselt Odra tänav

Möödunud suvel algasid Tallinna keskkonnas Lastekodu tänaval suuremahulised ümberehitustööd, mille tulemusel valmib kaasaegne ja eraldatud liikumisteedega linnaruum. Ehitustööd on jõudnud järgmisesse etappi ning 5. märtsist kuni 15. juunini on liiklusele suletud ka Odra tänav.

Liiklus suunatakse ümber lähikonna tänavaid pidi. Kohalikele elanikele, jalakäijatele ja ratturitele on läbipääs tagatud kogu ehituse vältel. Eelnimetatud perioodil on muudetud ka sissesõit Tallinna bussijaama.

Linnaruum kaasaegsust

Lastekodu tänav ehitatakse ümber terves ulatuses. Müra vähendamiseks ja ohutuse tagamiseks langetatakse piirküürust, mis edaspidi on 30 km/h. Tänavaliikluse rahustamiseks kortermajade vahel ehitatakse tõstetud ristmikud ning rajatakse uued kõnni- ja rattateed.

Lisaks saab Lastekodu tänav uue valgustuse, pingid ja prügikastid. Linna tellimisel istutatakse ka hulgaliselt uusi puid ja

põõsaid.

Täna on maa-aluste trasside ehitustööd lõppenud Liivalaia tänaval ja Masina tänaval Lastekodu ja Tartu mnt vahelisel lõigul ning lõppemas on tööd ka Lastekodu tänaval Liivalaia ja Odra tänav vahelisel lõigul. Lõigul Odra-Masina jätkuvad trassitööd suveni.

Ehitustööde käigus rajab Tallinna Vesi uued vee-, sademevee- ja kanalisatsioonitrassid ning Utilitas paigaldab kaugkütte- ja kaugjahutustorustikud. Odra tänav ajutine sulgemine ongi tingitud ristmiku ümberehitusest, mille käigus toimub ka maa-aluste trasside rajamine Lastekodu ja Odra ristmiku ning Tallinna bussijaama sissesõidu piirkonnas.

Tänav ümberehituse tellija on Tallinna keskkonna- ja kommunaalamet, ehitavad AS TREF Nord ja Magma AS. Ehitusobjekti järelevalvet teeb TPJ Inseneribüroo OÜ. Ehitustööde lepinguline maksumus on ligi 14 miljonit eurot, millest suur osa tuleb Tallinna eelarvest, Utilitas kaasfinantseerib 5,3 miljonit ja Tallinna Vesi 3,6 miljonit eurot. Kuludele lisandub

kaibemaks. Kui kõik läheb plaanipäraselt, saavad tööd tehtud 2025. aasta detsembriks.

Lastekodu tänav ümberehitusplaanidega saab tutvuda veebilehel tallinn.ee/lastekodu.

Muudatused ühistranspordis
 Seoses Odra tänav ehitustöödega suunatakse 5. märtsist kuni 15. juunini ümbersõidule ka bussiliinid nr 54 ja 67.

ajal Seli suunal Lembitu tänav, Liivalaia tänav, Pronksi tänav ja Laagna tee kaudu. Ära jäävad peatused Hotell Olümpia ja Püssirohu Juhkentali tänaval ning Bussijaama peatus Odra tänaval. Hotell Olümpia peatus tehakse Liivalaia tänaval, buss peatub ka Paberi peatuses ning ajutine Bussijaama peatus tehakse Kunderi tänaval enne Tünnu tänav ristmikku.

Kohalikele elanikele, jalakäijatele ja ratturitele on läbipääs tagatud kogu ehituse vältel.

Bussiliini nr 54 liikumisteed muutub Priisle suunal: buss sõidab ehitusperioodil Juhkentali tänav, Masina tänav ja Tartu maantee kaudu. Ära jääb Odra tänaval asuv Bussijaama peatus, ajutine Bussijaama peatus tehakse Juhkentali tänaval. Väike-Õismäe suunas liikumisteed ei muutu.

Bussiliini nr 67 sõidab tööde

J. Sütiste tee suunal sõidab buss nr 67 Tünnu tänav, Tartu maantee, Liivalaia tänav ja Lauteri tänav kaudu. Ära jääb Püssirohu peatus Juhkentali tänaval, muudetud liikumisteed tehakse peatus Keskurg Tartu maanteel.

Sõiduplaanid, liinide kulgemisteed ja peatused leiab veebilehelt transport.tallinn.ee.

Tallinna kaasav eelarve läbis uuenduskuuri

Viimase kümne kuuga on Tallinna kaasava eelarve korralduses tehtud hulk muudatusi, milles said kaasa rääkida nii kohalikud elanikud kui linna ametite ja linnaosavalitsuste esindajad.

Uuenduste eesmärk on muuta protsess kaasaegsemaks ja kasutajasõbralikumaks, toetada suuremat osalust ja koguda senisest enam häid ideid linnaruumi parendamiseks.

Uue korra järgi toimuvad edaspidi esitatud ideede tutvustamiseks kõigis linnaosades avalikud arutelud, kus kohalikud elanikud saavad parima idee väljavalimisel kaasa rääkida. Samuti on muudetud arusaadavamaks ideede esitamist ja nende poolt hääletamist.

„Kõigi esitatud ideede elluviidavast, maksumust ja muud taolist hindab edaspidi ekspertide koosseis komisjon. Lõpliku võidu idee valivad siiski linlased oma linnaosapõhiselt. Igal linlasel on võimalik kuni kolme idee poolt hääletada, olgu see siis uus jõuväljak, korvpalliplats, roheala loomine või midagi muud,“ selgitas abilinnapea Pärtel-Peeter Pere.

Kaasava eelarve uus nimi on „Koos loodud linn“.

Kaasava eelarve uuenenud protsessile otsiti linnakodanike

ke abiga ka uut iseloomustavat nime, mis oleks lühike ja tabav ning kutsuks igahüht oma elukeskkonna kujundamisel kaasa rääkima. 17. detsembrist 5. jaanuarini toimunud nimekorjel esitati kokku 91 ettepanekut. Kaasava eelarve uus nimi on „Koos loodud linn“.

„Muudatused on vajalikud selleks, et kaasata linlasi senisest rohkem linnakeskkonna kujundamisse, suurendada kodanikuaktiivsust ning innustada elanikke koos parema elukeskkonna nimel tegutsema,“ lausus Lea Vutt, Tallinna keskkonna- ja kommunaalameti kaasava eelarve projektijuht.

Kaasava eelarve muudatused peab veel heaks kiitma Tallinna linnavolikogu.

Kaasav eelarve on andnud juba neli hooaega igale tallinla-

sele võimaluse avaliku raha kasutamisel ja oma elukeskkonna kujundamisel kaasa rääkida. Kesklinnas on kaasava eelarve raames ellu viidud neli projekti.

2020. aastal pälvis enim hääli idee „Joogikraanid terviseradade äärde“, mille tulemusena sai linnaosa juurde mitu avalikku joogiveekraani. Aasta pärast võitis poolehoiu ettepanek „Rohkem puid keskklinnas“, mille eesmärk oli istutada rohkem puid keskklinna teemadadele ja aladele, kus on vähem haljastust. 2023. aastal sai enim hääli idee rajada bussipaviljonide katustele taimekate ning 2024. aastal istutati kaasava eelarve raames keskklinnas lasteadeade ja koolide juurde üle 1600 mürasummutava puu ja põõsa.

UUDISED

Mullu augustis toimus linnahalli juures linnaruumifestival, mille fookuses oli mereäär. Foto: Aleksandr Gužov, Tallinna strateegiakeskus

Amet kavandab linnahallile uut detailplaneeringut

Tallinna linnavaraamet tegi ettepaneku algetada linna-halli ja selle lähiala uus de-tailplaneering, et kujunda-da piirkonnast nüüdisaegne sündmuskeskus ning avada linn merele, arvestades see-juures merevisiooni eesmär-ke ja laiema sadamaala aren-gut.

Kehtivad detailplaneeringud pärinevad enam kui seitsme aasta tagusest ajast ning se-nine hoonestus ei ole leidnud sihipärast kasutust. Piiratud võimalused on takistanud piir-konna arengut ning ettevõtlu-se hoogustumist, mistõttu on vaja uue planeeringuga määra-ta täiendav hoonestusõigus ja ajakohastada piirkonna funk-t-sioonid.

Linnahalli ja selle ümbru-se arendamine on abilinnapea Viljar Jaamu sõnul linna üks prioriteete. „Kuna tegemist on väga suure alaga, on mõist-lik jaotada arenguala mitmeks etapiks. Esmajärjekorras võiks jäähalli osa arendada koostöös erasektoriga hoonestusõiguse alusel messi- ja konverentsi-

keskuseks. Samal ajal peab jää-ma alles võimalus veeta vaba aega hoone katusel ja nautida merevaadet, nagu seni on ol-nud. Nii turismifirmade liidu kui ka konverentside korral-dajatel on ootus selle vastu on väga suur;“ rääkis Jaamu.

Ala erinevad funktsioonid
Detailplaneeringu koostamise eesmärk on määrata piirkon-na maakasutus ja ruumilised põhimõtted, mis toetavad sa-damaala arengut, ettevõtluse elavnemist ning mitmekesise kultuurikvartali kujunemist. Vastavalt ettepanekule tuleks piirkond jagada neljaks aren-dusalaks, määrata uued funk-t-sioonid ja ehitusõigused ning moodustada uued kinnistud, mis võimaldavad paindlikku ja etapiviisilist arendust ning erainvestorite kaasamist.

Linnahalli senisest maa-üksusest eraldatakse kinnistu sadamat ja ettevõtlust toe-tava ärihoone jaoks, kuhu on kavandatud ka talisupluskes-kus ning väikesadam Aegna ja Naissaare vaheliseks liiklu-seks, võimalusel ka jahisadama

arendamiseks.

Lõunapoolsele alale moo-dustatakse sündmuskeskuse arendamiseks terviklik maaük-sus, millest kujuneb piirkonna kultuuri- ja vabaajasüda, mida toetavad juba olemasolev Kul-tuurikatel ja tulevane Avatud hoidla.

Linnahalli jaoks moodus-tatakse eraldi maaüksus, kuhu kavandatakse ühiskondliku ja ärifunktsiooniga hoone. Hoo-nest võiks kujuneda Tallinna ja riigi jaoks oluline kultuuriob-jekt, kuhu koonduvad nii kont-serdisaal, ooperimaja, muu-seum või ka raamatukogu.

Vajalik arhitektuurivõistlus
Halsi tänavast ida poole jäävale alale võiks kavandada elamu- ja ärisihtotstarbega hoones-tuse, mis loob mitmekesise ja nüüdisaegse linnakeskkonna ning seob sadamaala tervikli-kuks elamu- ja äripiirkonnaks. Samasse on planeeritud ka las-teaed.

Erilist tähelepanu pööra-takse kvaliteetse avaliku ruu-mi loomisele, mis moodustab piirkonnast ligi poole ning mil-

le keskseks teljeks saab bas-tionivööndit ja merd ühendav sini-rohekoridor. Jalakäijate ja kergliikluse eelistamine on üks planeeringu põhisuunda-dest, sõiduautode parkimine on kavandatud minimaalses mahus peamiselt hoonete alla.

Linnahalli detailplaneering on oluline samm Tallinna mereääre avamisel.

Kõikide uute hoonete arhitek-tuurilahenduste leidmiseks korraldatakse konkurss, et ta-gada piirkonnale kvaliteetne ja omanäoline arhitektuur.

Linnahalli detailplaneer-ing on oluline samm Tallinna mereääre avamisel ning täna-päevase ja mitmekesise linna-ruumi kujundamisel, luues eel-dused kujundada piirkonnast atraktiivne elu-, kultuuri- ja ettevõtluskeskkond.

TALLINNA KESKLINNAS ELAB 68 566 INIMEST

Jaanuaris suurenes Kesklinna elanike arv 70 võrra. Aastaga on linnaosa elanikkond kasvanud 380 inimese võrra. Tallinna elanike arv suurenes jaanuari jooksul 292 võrra. Aastaga on pealinna elanikkond kasvanud 643 inimese võrra. 2025. aasta 1. veebruari seisuga elas Tallinnas 461 901 inimest.

Allikas: Rahvastikuregister, 1. veebruar 2025

LÜHIDALT

Möödub 81 aastat märtsipommitamisest

9. märtsil möödub 81 aastat Nõukogude Liidu lennuväe õhurünnakust Tallinnale. Eesti Muinsuskaitse Selts ja Tallinna linn kutsuvad osa võtma mälestuspäevast.

Mälestuspäeval kell 12 toimub Siselinna kalmistul ohvri-te matmispaigal mälestusteenistus. Hingepalve peab Eesti Apostliku Õigeusu kiriku ülempreester Aleksander Sarapik. Kell 18 algab Niguliste muuseumis mälestuskontsert, kus esineb Eesti vaimuliku rahvamuusika ansambel Linna-muusikud. Kõnelevad poliitik ja endine Euroopa Parlamendi liige Tunne Kelam ja Tallinna linnapea Jevgeni Ossinovski. Teenib piiskop Ove Sander. Tasuta pääsmed tuleb soetada Fienta müügikeskkonnast.

Kell 19.15 süüdatakse mälestusküünlad Harju tänaval. Löövad Tallinna kirikute leinakellad.

Sellest aastast on 9. märts Tallinnas mälestuspäev, mil linnaasutused heiskavad Eesti lipu ja linnalipu ning linna-osade valitsuste hoonetel linnaosalipu leinalipuna.

Ühistranspordiga reisijaid 130 miljonit

AS-i Tallinna Linnatransport (TLT) enam kui 600 ühissõi-dukut läbisid 2024. aastal ligi 36 miljonit kilomeetrit ja tee-nindasid kokku ca 130 miljonit sõitjat. Keskmiselt tehti iga päev busside, trammide ja trollidega kokku 355 000 sõitu.

Kuigi valideeritud sõitude arv aasta lõikes vähenes võrreldes 2023. aastaga 2,1%, püsis Tallinna ühistranspordi kasutajate arv samal tasemel. Valideerimiste arvu vähenemine oli tin-gitud sellest, et reisijad pidid tegema vähem ümberistumisi, mis vähendas vajadust iga sõitu eraldi valideerida.

Tööpäeviti läbivad TLT bussid kokku 105 000 liinikilo-meetrit ja trammid 8300 liinikilomeetrit. Aasta lõikes sõitis üks buss keskmiselt 58 000 ja üks tramm ligi 40 000 liini-kilomeetrit.

Praegu teenindab tiptundidel TLT-s reisijaid 457 bussi ja 46 tramm. TLT 557 bussist 15 on elektribussid ja 350 on gaasibussid, millest 70% kasutab sõitmiseks keskkonnasõb-ralikku biometani. Käesoleval aastal käivad ettevalmistused uute trollibusside ja gaasibusside hankimiseks.

Elanikud saavad tasuta õigusnõu

Tallinna linn toetab ka sel aastal õigusteaduse üliõpilaste praktikat, mille raames õigustudengid pakuvad pealinna elanikele tasuta õigusnõustamist.

Tasuta õigusnõu on võimalik saada tööõiguse, võlaõiguse, täitemenetlusõiguse, perekonnaõiguse, pärimisõiguse, kor-teriühistuõiguse ja maksuõigusega seotud küsimustes.

Üliõpilased nõustavad elanikke eesti ning võimalusel ka vene ja inglise keeles. Õigusnõustamine vene ja inglise kee-les sõltub üliõpilaste keeleoskusest.

Tänavu annavad üliõpilased tasuta õigusnõu 27. jaanua-rist 13. juunini, 27. juulist 29. augustini ja 22. septembrist 5. detsembrini. Õigusnõu saamiseks tuleks kirjutada e-posti aadressil ejl@juristideliit.ee või helistada tööpäeviti kell 9–18 telefonil 631 4466.

Lisainfo leiab veebilehelt tallinn.ee/oigusnoustamine.

Rendirattad jõudsid uuesti tänavatele

Tallinnas elektritõukerataste ja jalgrataste renditeenust pakuvad ettevõtted töid pärast kolmekuulist talvepausi 1. märtsil taas oma sõiduvahendid tänavatele.

Linna jaoks on oluline, et renditõukerataste ja jalgrataste kasutamine oleks linnakeskkonnas sujuv, turvaline ja kõiki liiklejaid arvestav. Kaks aastat tagasi kesklinna loodud rendi-tõukerataste parkimiskohtade süsteemi on kavas laiendada Kalamaja ja Kadrioru suunas, et suunata rendirataste parki-mist rohkem määratud kohtadesse ning vähendada kaooti-liselt tänavatele jäetud sõidukite arvu. Senine süsteem on näidanud, et see toimib ning on ka kasutajate poolt hästi vastu võetud.

Praegu pakuvad pealinnas elektritõukerataste ja jalg-rataste renditeenust kolm ettevõtet – Bolt, Tuul ja Rekola.

Tallinna korteriühistud saavad toetust kaugküttega liitumiseks ja liftide rajamiseks

Linnaeelarve toetab sel aastal korteriühistuid tegevustes, mis aitavad kaasa korterma-jade ja nende hoovide korras-tamisele kliimasõbralikul vii-sil. Lihtsamaks ja kiiremaks on muutunud toetuste jaga-mise menetlus.

Kokku maksab linn korteri-ühistute toetusteks üle 2,4 miljoni euro. Uute meetmete fookuses on hoonete energia-kulude ja hoonestuse kliima-mõju vähendamine, selgi-tas Tallinna linnapea Jevgeni Ossinovski.

„Seetõttu paneme rõhku kaugküttega liitumisele, soo-jussõlmede rekonstrueerimi-sele ning kütusevabade kütte-viiside juurutamisele seal, kus kaugkütet ei ole. Uue algatu-sena hakkame toetama liftide rajamist kortermajades,“ ütles linnapea.

Kaks toetusmeetet
Uues korteriühistute toetami-se korras on toetused jagatud kahte teemaplokki: „Hooned korda“ ja „Hoovid korda“. Kõi-gi toetusmeetmete puhul on korteriühistu omaosalus 50%.

„Hooned korda“ toetuste rõhk on kaugkütte ja kütte-süsteemide arendamisel, sest 2024. aastal valminud Tallinna kasvuhoonegaaside inventuuri kohaselt aitab kaugkütte kasu-tuselevõtt oluliselt vähendada kasvuhoonegaaside heidet.

Toetust saab taotleda heite-vabale kütteviisile ülemine-kuks (soojuspumbaga kütte-süsteem) piirkondades, kuhu kaugküte ei ulatu. Lisaks saab toetust korterelamu tervikliku uuendamise projekteerimi-seks, kaugküttega liitumiseks, soojussõlme uuendamiseks ning ligipääsetavuse paranda-mise eesmärgil ka uute liftide

rajamiseks. „Hooned korda“ toetusmeetmete eelarve on 1 710 000 eurot ning taotlusi menetleb edaspidi strateegia-keskuse rohepöörde büroo.

„Hoovid korda“ toetuste rõhk on kliimamuutustega ko-hanemisvõimeliste haljasalade, looduslike sademeveesüsteemide ja vett läbilaskvate ka-tendite rajamisel. Lisaks jäävad alles ka ratta- ja prügimajade, süvamahutite, mänguväljakute ning turvakaamerate toetused.

„Hoovid korda“ toetusmeet-me eelarve on 715 000 eurot ja taotlusi menetlevad edaspidi linnaosavalitsused.

Senistest toetusliikidest ei jätku auditi jätkutegevuse, tuleohutuse, „Fassaadid kor-da“, koolitus-, elektriautode laadimistaristu rajamise, par-kimisplatside, asfaltkatendite parandamise ja piirdeaedade rajamise toetused ning rohe-

pöörde toetus. Varasema „Ro-heline õu“ toetuse tegevused on ühendatud „Hoovid korda“ meetmesse.

Osa arengustrateegiast
Toetust saab taotleda alates 31. märtsist Tallinna projekti-ja tegevustoetuste infosüs-teemis. Kõiki toetusi on või-malik taotleda aastaringelt kuni meetme eelarve lõppe-miseni.

Muudatuste eesmärk on suunata toetusraha tegevus-tesse, mis aitavad täita aren-gustrateegia „Tallinn 2035“ ja arengukava „Kliimaneutraalne Tallinn. Tallinna säästva ener-giamajanduse ja kliimamuu-tustega kohanemise kava 2030“ eesmäkke.

Uuendatud toetusmeet-mete täpsema sisuga saab tutvuda Tallinna kodulehel tallinn.ee/korteriuhistu.

LÜHIDALT

Ehituse käigus rajatakse kõnni- ja rattateed ning uuendatakse tehnovõrku. Foto: Ats-Vidrik Tamm, keskkonna- ja kommunaalamet

Gonsiori tänava hõivas ehitus

Gonsiori tänavale rajatakse Vesivärava-Laagna tee lõigul kõnni- ja rattateed ning Tallinna Vesi rekonstrueerib ristmiku juures asuva sademeveekollektori ja sademeveetorstiku. Töö algas 25. veebruaril ning jõuab lõpule tänavu 21. juunil.

Gonsiori tänav on üks tihedama liiklusega tänavaid Tallinna linnas. Eraldatud teed kõndijatele ja ratturitele on olulised, et suurendada kõigi turvalisust ning pakkuda võimalust liikuda jalgsi või rattaga ka neile, kes seni seda veel ei tee.

Sademeveetorstiku uuendus on vajalik, kuna Gonsiori-Vesivärava ristmiku juurde koguneb Peterburi tee sademevee eesvool, mistõttu tuleb suurendada kogutava sajuvee läbilaske mahtu.

Lisaks vahetatakse linna tellimisel Vesivärava ühis-transportipeatuse busside seisualal asfaltkate betoonkatendi vastu, et pikendada katendi eluiga ja parandada selle vastupidavust ühistranspordist tulenevale koormusele. Bussipeatuse juurde istutatakse ka kolm pärna.

Tööd tellis Tallinna keskkonna- ja kommunaalamet, ehitab Infra Road OÜ. Tööde maksumus koos käibemaksuga on 900 000 eurot, millest sademeveetrassi tööd katavad Tallinna Vesi ja Rail Baltic Estonia.

Algas esimesse klassi astumine

Alates 1. märtsist kuni 15. märtsini saavad Tallinna lapsevanemad esitada taotlusi elukohajärgse kooli määramiseks 1. septembril 2025 munitsipaalkoolide esimesse klassi astuvatele lastele.

Taotlusi saab esitada eKoolis. Vajadusel võtab taotlusi vastu ka Tallinna Haridusamet (Estonia pst 5a) vastuvõtuaegadel.

Koolide määramisel arvestatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning Tallinnas kehtiva korra alusel eelkõige elukoha lähedust koolile ja õdede-vendade õppimist samas koolis, võimalusel ka vanemate eelistusi. Kui mõnda kooli soovijaid on rohkem kui koolis õppekohti, võidakse arvesse võtta elukohaandmete registreerimise aega. Eelkoolis õppimine ei ole aluseks koolikoha määramisel.

Teate määratud koolikoha kohta saab eKoolis taotluse esitanud vanem oma e-posti aadressile hiljemalt 20. maiks. Hiljemalt 10. juuniks tuleb lapsevanemal koolile teatada, kas laps hakkab seal õppima või mitte. Kinnitamata koolikohad jäävad vabaks ning alates 11. juunist võib kool need komplekteerida oma vastuvõtu tingimuste ja korra järgi.

Lapsevanematel, kelle lapsed on juba saanud koha ülelinnalise vastuvõtuga koolis, ei ole vaja taotlust esitada.

Tallinna Haridusameti andmetel jõuab sel aastal kooliikka üle 4400 last.

Hauaplatsiandmed ootavad uuendamist

Asutus Kadrioru Park kutsub kõiki Tallinna kalmistute hauaplatside kasutajaid kontrollima oma hauaplatside juures olevat kontaktinfot ning seda vajadusel uuendama, et tagada andmete ajakohasus.

Täpsed ja õiged kontaktandmed on olulised, et vajadusel saaks kasutajat teavitada hauaplatsiga seotud küsimustest või muudest kalmistu haldust puudutavatest teemadest. Sel moel saab tagada, et oluline teave jõuab alati õigete inimesteni ning kalmistud on hästi hooldatud.

Andmete ajakohastamine võimaldab operatiivselt teavitada hauaplatsi kasutust puudutavatest küsimustest, tagab sujuva ja tõhusa suhtluse hauaplatside kasutajatega ja aitab kaasa kalmistute üldise heakorra säilitamisele.

Kontaktinfot saab kontrollida ja uuendada kalmistuportaalis [kalmistud.ee/login-page](https://tpr.tallinn.ee/login-page). Abi saab ka telefonil 651 0101 ja meilitsi kalmistuteenusused@kadriorupark.ee.

UUDISED

Vabariigi aastapäeva kaunistusi Raekoja platsile aitasid sel korral teha sisekujundaja assistendi eriala õpilased Tallinna Tööstushariduskeskusest. Fotod: Kesklinna valitsus

Iseseisvuspäeva tähistamiseks ühendas Kesklinna valitsus jõud kutseõppuritega

Eesti Vabariigi 107. aastapäev möödus keskklinnas pidulikus meeleolus. Pidupäeva eel said rahvusvärvides sallid kaela monumendid, mis on püstitatud Eesti riigi rajajatele ja kultuuri edendajatele. Samuti värvus sinimustvalgeks Raekoja plats.

koolile Kesklinna valitsus.

„Varem on lipsukesti meisterdanud Kesklinna valitsuse oma inimesed muude tööülesannete kõrvalt. Nüüd aga tekkis mõte, et ühendame jõud hoopis kutseõppuritega, kellele see näpuharjutus võib

kasutada,“ märkis Kesklinna vanem Sander Andla.

Tööstushariduskeskuse kutseõpetaja Pilery Kanguri sõnul oli rahvusvärvides lipsukeste valmistamine õpilastele meeldejääv ja tähendusrikas kogemus. „See oli

panuse kaunistuste loomisse, linna kaunistamisse ja vabariigi sünnipäeva tähistamisse,“ ütles ta.

Valminud töö panid õpilased ise Raekoja platsile enne Vabariigi sünnipäeva üles ja võtsid lipsud sealt 25. veebruaril ka ära.

Rahvusvärvides salli said iseseisvuspäeva eel kaela Jaan Poska, Jaan Krossi, Paul Kerese, Heino Elleri, Konstantin Pätsi, Anton Hansen Tammsaare, Voldemar ja Elfriede Lenderi, Gustav Ernestsaksa, Kristjan Palusalu, Amandus Adamsoni ja Jaan Koorti mälestusmärgid ning August Weizenbergi „Linda“ skulptuur.

Ligi 1000 sinimustvalget lipsukest valmisid kujundusõppe ja ruumide dekoreerimise aine raames.

olla kasulik õppimise osa. Ühiselt tegutsemine kandis igati vilja – valmisid sellised kaunistused, mida saame ka järgnevatel aastail linna ehitamiseks

suurepärane võimalus näidata oma oskusi ja arendada meeskonnatööd. Õpilased olid töö üle väga uhked ja andsid rõõmu ning täie entusiasmiga

AMETLIKUD TEATED

Teated detailplaneeringutest Tallinnas

Linnavalitsus otsustas 28. jaanuari 2025 istungil korraldusega nr 84 kehtestada Kesklinna linnaosas asuva 0,98 ha suuruse maa-ala kohta koostatud Lennuki tänava, Liivalaia tänava, A. Lauteri tänava ja Maakri tänava vahelise kvartali detailplaneeringu (edaspidi detailplaneering), K-Projekt Aktsiaseltsi töö nr 06455. Detailplaneering on koostatud eesmärgil:

1 liita Maakri tn 29 ja Lennuki tn 24 kinnistu ning osa Lennuki tn 26 kinnistust ja osa Liivalaia tn 41 kinnistust kuni 50% elamumaa ja vähemalt 50% ärimaa sihtotstarbega krundiks ning määrata ehitusõigus moodustatavale krundile ühe kuni 36 maaapealse ja 4 maa-aluse korrusega eluruumidega äri-

hoone ehitamiseks;

2 muuta Lennuki tn 26, Liivalaia tn 39, Liivalaia tn 41 ja Liivalaia tn 43 kinnistute piire ja sihtotstarvet ning määrata kruntidel asuvate hoonete rekonstrueerimise või laiendamise ulatus ja tingimused;

3 määrata A. Lauteri tn 7 ühiskondlike ruumidega elamu ja A. Lauteri tn 7c ühiskondliku hoone laiendamise ulatus ja tingimused;

4 A. Lauteri tn 7b, A. Lauteri tn 7a ja A. Lauteri tn 7d kinnistute piire ei muudeta ja uusi hooned kruntidele ei kavandata;

5 määrata kõigi planeeritud alal asuvate kruntide kasutamise tingimused.

Detailplaneeringuga saab tutvuda Tallinna planeeringute registris: <https://tpr.tallinn.ee/DetailPlanning/Details/DP039200>.

Tallinna innavalitsus otsustas 4. veebruari 2025 korraldusega nr 107 algatada Wismari tn 13 ja Wismari tn 13c kinnistu ning lähiala detailplaneeringu.

Keskklinnas asuva planeeritava maa-ala suurus on 0,53 ha. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on liita Wismari tn 13 ja Wismari tn 13c kinnistu ning moodustada üks kuni 85% elamumaa ja vähemalt 15% ärimaa sihtotstarbega krunt, millele määrata ehitusõigus olemasoleva hoone renoveerimiseks äriruumidega korterelamuks ning ühe ühise maa-aluse ja kahe maaapealse osaga kuni 3-korruselise korterelamu ehitamiseks. Lisaks määratakse üldised maa-kasutustingimused, heakorrastuse, haljastuse, parkimise ja tehnovõrkudega varustamise põhimõtted. Detailplaneeringuga saab tutvuda Tallinna planeeringute registris: <https://tpr.tallinn.ee/DetailPlanning/Details/DP046880>

tpr.tallinn.ee/DetailPlanning/Details/DP046880

Linnavalitsus otsustas 11. veebruari 2025 korraldusega nr 123 algatada Invaliidi tn 5 kinnistu detailplaneeringu.

Keskklinnas asuva planeeritava maa-ala suurus on 0,31 ha. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on määrata Invaliidi tn 5 kinnistule ehitusõigus kuni 3 maaapealse ja 1 maa-aluse korrusega lasteaiahoone ehitamiseks ja õueala rajamiseks. Planeeritav lasteaiahoone on kavandatud 7-rühmalisele lasteaiale. Lisaks määratakse üldised maakasutustingimused, heakorrastuse, haljastuse, parkimise ja tehnovõrkudega varustamise põhimõtted. Detailplaneeringuga saab tutvuda Tallinna planeeringute registris: <https://tpr.tallinn.ee/DetailPlanning/Details/DP047380>

Elujõust pakatav 99-aastane Evi Kruus läheks kasvõi kohe uuesti võimlemistundi

Tallinn on tänavu Euroopa spordipealinn, mis toob endaga kaasa hulganisti tegevusi kõigile, kes soovivad rohkem liikuda ja end tervemana tunda. Trennitegemine annab põhjuse ka kodust välja tulla ning uusi sõpru leida.

Seda kõike teab ammu elupõline tallinlane ning kauaegne võimleja ja võimlemisõpetaja Evi Kruus, kes sai veebruaris 99-aastaseks. Eale vaatamata tal elurõõmust juba puudust ei tule.

Evi Kruus, te olete väärrikas eas ja tegus siiamani. Millega te end tegevuses hoiate?

Teen kõike seda, mida üksi elaval inimesel vaja on teha. Joon kohvi, väheke kraamin, teen oma toidud. Käin tihti seljakotiga poes. Tütar küll pakub, et mis sul vaja, ma toon. Aga ise on ikka palju parem va-

Koolis võimlemistunde ei olnud, võimlema hakkasin juba sõja ajal Kalevi võimlas Mare Loo (hiljem Lössov – toim) rühmas. Minu soov oli võimlemist õppima minna Tartusse. Märtsirünnakuga (märtsipommitamisest möödub tänavu 81 aastat – toim) jäi aga kõik sinna paika. Meie kodu hävis 9. märtsil ja kõigepealt oli vaja leida uus elukoht.

Peale sõda oli linn purustatud ja elamispinde oli vähe. Ema käis Tallinna majavalitsuses küsimas, kas kuskil on vaba pinda. Mina aga kohtasin juh-

Kui Evi Kruus pole mitu päeva väljas käinud, hakkab talle tunduma, et ikka hirmsasti tahaks ennast liigutada. Selleks on tal kodus ratta moodi trenadžoor, mille peal vändata ja samal ajal televiisorit vaadata. Foto: Kesklinna valitsus

Kui sain teada, et on olemas selline elukutse nagu võimlemisõpetaja, teadsin, mida ma teha soovin.

lida. Käin väljas. Siin on lähedal suur kalmistu, kus on puudpõõsad ja roheline. Suvel olen peaaegu neli kuud suvekodus Karepal. Seal on mul aed, mets, meri ja veeskäimine. Nii see elu läheb.

Näen, et teil on siin ka trenadžoor, mille peal vändata. Kas sport on endiselt igapäevavasa?

Kui pole paar päeva üldse väljas käinud, siis tuleb selline tunne, et tahaks liigutada. Täna tundsin, et oleks vaja, ja eks ma siis pärast vaatan, kas lähen välja või vāntan siin. Vāhemalt 100 vānta – see on küll nii lühike, tuleb juurde panna.

Nüüd juba mitu aastat tagasi oli mul ka võimlemisrühm, kellega ma kaasa tegin. Lāheks kasvõi praegu. (Naerab.)

Vanadest headest harjumustest ongi raske loobuda. Millal võimlemisega alustasite?

tumisi tänaval oma klassiõde. „Tere-tere! Kuidas läheb? Mis sa teed?“ Klassiõde vastas, et ta on tööil majavalitsuses. „Oh! Ütle, kas teil vaba pinda on.“ Ja ta ütles, et tead, üks piklik tuba on, aga seal ei ole aknaid ees. Saimegi selle toa endale.

Tuba oli täpselt nii lai, kui oli minu ja ema pikkus. Magasime pool keha laua all. Akende ette riputasime esialgu vanad Saksa sõjavāe hallid karedad tekid. Kellegi kaudu saime teada, et kuskil Pāāskūlas on aknaklaasi saada. Vōtsime mōōdud ja lāksime emaga jārele. Tulime jala tagasi, kummalgi aknaklaas kaenlas.

Ja kuna meil siis oli kodu olemas ja ema oli paigas, sain mina minna Tartusse.

Vahel ikka kuulen, kuidas noor inimene mōtleb, mida teha, kuhu minna, mis teaduskond valida. Sellest ajast saati,

kui sain teada, et on olemas selline elukutse nagu võimlemisõpetaja, teadsin, mida ma teha soovin: end liigutada ja end sellest hāsti tunda. See soov sai tāidetud ja ma olen vāga rahul, et selle elukutse valisin.

Kust te teadsite, et just selle elukutsega end siduda soovite?

Peale selle et mulle end liigutada meeldib, on minus peidus juhiomadus. Māletan, et rünnakuōōl hakkasin „vāgesid

juhatama“. Jāin rahulikukuks, ütlesin emale, et paneme voodilina pōrandale ja hakkame sinna asju laduma. Ütlesin, et too keldrist soolaliha, vōta noadkahlvid, see ja too. Me ei teadnud, kus me homme oleme.

Kui praegu selle olukorra peale mōelda, siis oli see ikka pāris raske moment üle elada. Siis ei tundunud üldse. Oli ju teadmine, et ma ei ole üksi. Ei olnud nii, et ainult minu korter hāvis. Terve piirkond hāvis.

Karjainstinkt on niivōrd tugev. Nāhtavasti oli see, mis toetas.

Kuidas ennast edasises tōōs kehtestasite?

1950. aastatel olin juba ülikooli lōpetanud ja õpetaja. Vāga hea oli just poistega tōōtada. Ma ei tea, millest see tuli, aga poistega oli tōesti lahedam. Distipliiniprobleeme polnud, vāljaarvatud ühel korral.

See oli Harjuoru võimlas, Toompea nōlva all. Oli võimlemissaal terve varustusega, kōigi vahenditega. Suur pois-terühm. Soojendus sai lābi ja poisid hakkasid jārsku sõna otseses mōttes mōllama. Küll siin, küll seal ronima. Vōtsin rahulikult oma kaustiku, lāksin istusin seina āārde, ei teinud neist vāljagi. Korraga lāks vaiks-eks. Poisid vaatasid niisuguse nāoga, et mis ta nūūd mōtleb. Ja siis lāks tund edasi sealt, kust see katkes. Peale seda pole mul olnud juhust, et keegi oleks niimoodi tundi seganud.

Tānapāeva noorte kohta ōeldakse tihtilugu, et nad ei

liigu piisavalt. Mis te arvate, miks see nii on?

Eks see ole elatustaseme resultaat. Elu on hea, kuskil mingisugust stiimulit pole, et peab liikuma. Trammid, bussid, autod. Minu pōlvkond kāis kōik ainult jalgsi, see oli tāitsa normaalne.

Aga ütleme, et liikumisharjumust nooruses ei kujunegi ning ühtākki avastab inimene, et on liikumiseks liiga vana.

Liiga vana? Seda ei ole olemas. Ükskōik mis vanuses vōib hakata ennast liigutama. Muidugi tuleb leida endale vastavad vōimalused. Tuleb leida treener, kes oskab hinnata taset ja selle jārgi ōigesti suunata.

Kui on soovi ja tahtmist, saab kōik asjad paika. Kōik on mōtlemises kinni. Kui ma hakkam mōtlema, et ma ikka ei saa vōi et mulle ei sobi, mis teised arvavad... Nii ei saa. Kui ma tunnen, et ma tahan, siis tuleb teha.

Evi Kruus on elu jooksul olnud suur lugeja, millele viitab ka tema raamatukiri. „Üks sõbrannadest, Sigrid Kaugver, Raimond Kaugveri abikaasa – kui temaga kokku saime, oli alati esimene küsimus, et mida sa praegu loed,“ rāāgib ta.

Evi Kruusi päevad mööduvad täpselt neid asju tehes, mida parasjagu teha vaja on. Kui tuleb vastu vōtta külalisi, siis seda ta ka teeb. Foto: Kesklinna valitsus

Mida te oma pika elu jooksul olete alati tahtnud teha, aga pole veel jõudnud?

Vastab Evi Kruus

Mida ma tahaks teha, aga olen vāga vāhe oma elu jooksul jõudnud – ma tahaks reisida. Aastad olid ju sellised, et meil olid ukсед lukus. Natuke olen Euroopas ja Ameerikas kāinud, aga ma leian, et seda on vāhe. Ma tahaks rohkem. Kohti, kuhu vōiks veel minna ja kus vōiks korduvalt kāia, on palju. Eks Euroopagi ole pāris huvitav.

CURRICULUM VITAE

Evi Kruus sündis 7. veebruaril 1926 Tallinnas.

Vōistelnud edukalt vaba- ja teateujumises ning riistvōimlemises.

1949. aastal lōpetas Tartu Riikliku Ülikooli kehakultuuriteaduskonna.

Aastatel 1949–1957 tōōtas spordipedagoogina Tallinna Kehakultuuritehnikumis ja Tallinna Pedagoogilises Instituudis, 1963–1981 Tallinna Meditsiinikoolis. 1981.–1984. a oli Kalevis naisvōimlemisrühmade juhendaja.

1961–1980 juhtis Eesti Televisioonis virgutusvōimlemise saateid ja vahendas rēžissōōrina spordiūlekandeid.

Allikas: Eesti spordi biograafiline leksikon

LÜHIDALT

Tallinn toetab kultuurisündmusi

Aasta esimesest kultuurivaldkonna sündmuste taotlusvoorst toetab Tallinna linn 37 projekti kokku 159 374 euroga. Taotlusvooru eesmärk on toetada nii uusi kui ka traditsioonilisi sündmusi, mis elavdavad ja mitmekesistavad pealinna kultuurikalendrit.

Taotlusvooru esitati 58 projekti, millest toetust saab 36. Muu hulgas toetatakse järgimisi kultuurisündmusi: 8000 euroga MTÜ Teine Tants korraldatud XXI rahvusvahelist kaasaegsete etenduskunstide festivali SAAL, 8000 euroga MTÜ Eesti Arhitektuurikeskus korraldatud Open House Tallinn 2025 arhitektuurifestivali, 8000 euroga MTÜ DocPoint Tallinn korraldatud rahvusvahelist dokumentaalfilmide festivali DocPoint Tallinn 2025, 8000 euroga Tallinn Fringe Festivali 2025, 10 000 euroga sihtasutuse Eesti Noorsooteater rahvusvahelist visuaalteatristifestivali Tallinn Treff 2025, 6000 euroga MTÜ KAI Kunstikeskuse korraldatud Flo Kasearu isikunäitust ja 3000 euroga Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu rahvarõivastele keskenduvat näitust Tammsaare pargis veebruaris ja märtsis.

Aasta jooksul toetatakse linnaeelarvest kõigile korraldajatele avatud taotlusvoorudest Tallinnas toimuvaid kultuurisündmusi ja siin tegutsevaid kultuuriorganisatsioone 1,3 miljoni euroga. Eraldi toetusmeetmed on välja töötatud elava muusika kontserdipaikadele, laulu- ja tantsupeoks valmistuvatele kollektiividele, erivajadustega inimestele loodud kultuuriprojektidele ning rahvusvahemuste kultuuriorganisatsioonidele.

RAAMATUKOGUD KUTSUVA

15. märtsil kell 13 Südalinna raamatukogus (Estonia pst 8) jalutuskäik Jaan Juskega raamatukogus ja selle ümbruses

20. märtsil kell 18 Südalinna raamatukogu suures saalis rahvusvahelise luulepäeva tähistamine Hedvig Hansoni kontserdiga

26. märtsil kell 14 Torupilli raamatukogus (Gonsiori 36) kohtumine eesti raadioajakirjaniku ja tõlkija Kai Varega

Rohkem infot leiab veebilehelt tallinnaraamatukogud.ee

Jaani kirikus esineb USA noortekoor

Märtsis külastab Eestit noortekoor Germantown Friends School Choir ja annab kontserdi ka Tallinna Jaani kirikus 29. märtsil kell 16. Esitusele tuleb lai repertuaar gospelist kuni eesti muusikani.

43-liikmeline koor koosneb Philadelphias asuva Germantown Friends School'i 9. –12. klasside õpilastest. Juhatab dirigent Anne Hess, klaveril Miku Shiota. Koor viibib Eestis üheksa päeva ning esineb peale Tallinna veel ka Tartus, Viljandis ja Kärdlas. Kontserdid on tasuta.

KULTUUR

Kesklinnal täitus 12 aastat sõprussuhteid Carcassonne'iga

Lõuna-Prantsusmaal endises Languedoc'i piirkonnas asuv Carcassonne on Tallinna Kesklinna sõpruslinn 2013. aastast saati. Samast aastast tegutseb Carcassonne'is ka Tallinna sõprade ühing „Les amis de Tallinn – Pontus de la Gardie“, mille eesmärk on luua tihedamaid kontakte nende kahe linna vahel igas eluvaldkonnas.

Pontus de la Gardie nime kannab ühing seepärast, et see Carcassonne'ist pärit prantsuse vabahärra tõusis 16. sajandil Rootsi kuninga teenistuses Eestimaa kuberneriks. Pontuse ja tema abikaasa hauamonumendid asuvad Tallinna toomkirikus.

Tihe kultuurivahetus

Tallinna kesklinnas asuvat vanalinna ja Carcassonne'i ühendab ka kuulumine UNESCO maailmapärandi hulka. Lisaks Tallinnale on sel Lõuna-Prantsusmaa linnal kultuurisuhet veel Baezaga Hispaanias, Eggenfeldeniga Saksamaal ning Jaisalmeriga Indias.

Viimase 12 aasta jooksul on nähtud palju vaeval, et sõpruslinnaga kultuurisidemeid luua ja hoida. 2017. aastal toimus näiteks kirjanik Indrek

Hargla autoritund ühes Carcassonne'i raamatupoes.

Kevaditi toimub Carcassonne'i lähedal Toulouse'i linnas ka „Forum des langues du monde“ („keelte foorum“), kus eesti keel on tugevalt esindatud.

Prantsuse sõbrad on külastanud ka Eestit. Oma esindusega oldi väljas 2019. aasta üldlaulupeol. 2024. aasta vanalinna päeval osalesid Carcassonne'i tudengid Harju tänaval väljapanekuga „Ühendatud lossid“, kus sai maitsta Prantsusmaa veine, õppida traditsioonilisi võitlusmänge ning saada rohkem teada Carcassonne'i ja Tallinna vahelise sõpruse kohta.

2018. aastast saati toimub Carcassonne'i poliitiliste filmide festival (Festival International du Film Politique de Carcassonne), kus on alati programmis ka mõni Eesti mängu- või dokumentaalfilm. Eelmise aasta programmis näidati mängufilmi „Kalev“. Nüüd jaanuarikuus toimunud festivalile valiti režissöör Marianna Kaadi dokumentaalfilm „Viimane reliikvia“. Film linastus kahel seansil ja kinosaalid olid huvilistest tulvil. Peale seansse said vaatajad esitada kohapeal viibinud režissöörile küsimusi.

Carcassonne'i esindus käis mullustel vanalinna päeval huvilistele rääkimas Carcassonne'i ja Tallinna vahelisest sõprusest. Foto: Vahur Lõhmus

Edasised plaanid

Veebruaris külastas Carcassonne'i Prantsusmaa suursaadik Eestis Emmanuel Mignot. Üks tema visiidi eesmärgi oli Tallinna ja Carcassonne'i sõprusühenduste arendamine. Tulevaste projektide arutamiseks kohtus ta Carcassonne'i linnavalitsuse saadiku Jean-Louis Bès'iga, kes vastutab rahvusvaheliste suhete ja sõprussuhenduste eest, ning Perpignani Tehnoloogia Instituudi (Institut Universitaire de Technologie – IUT) Carcassonne'i filiaali õpetajate ja üliõpilastega. Arutelu selgus, et UIT üliõpilased on huvitatud Erasmuse abil üliõpilasvahetusest ning

praktikast mõnes Eesti ettevõttes.

Samuti on ettevalmistamisel projekt 2026. aasta kevadeks, mil on kavas Tallinnas 4–6 nädalaks avada Languedoc'i piirkonna toodete kauplus.

„Euroopa pole maailma mastaabis territoriaalselt väga suur. Seda enam võiksid meie kontinendi rahvad üksteise kultuuri ja kombeid paremini tundma õppida, et üheskoos luua igal ajal edukas ja demokraatlik Euroopa. Eks ole ju kõige selle aluseks head sõprussuhted. Ja moto – kes ikka teeb, kui ise ei tee,“ võttis „Les amis de Tallinn“ sõprusühingu liige Margit Nokroos kokku.

Selgus Ukraina aia maastikuarhitektuurivõistluse võidutöö

Tallinna linna korraldatud maastikuarhitektuurivõistlusel, mille eesmärk oli leida parim ruumiline lahendus Lembitu pargis asuvalle Ukrainaaiale, pälvis esikoha arhitektuuribüroo Eek & Mutso kavand „Punased jooned“. Võidutöö autorid on Margit Mutso, Inke-Brett Eek, Noa Smolin, Oleksandr Nenenenko ja Madis Eek.

Võidutöö toob esile piirkonna unustatud ajaloolise kihistuse – seal kunagi asunud Õuna tänava sihi ning sellega piirnenud hoonestusstruktuuri, mis hävinesid II maailmasõja käigus.

Sellisel loob lahendus tugeva silla Tallinna ajaloo ja Ukraina tänase reaalsuse vahel ning annab sügavama mõistmise Lembitu pargi ajaloost. Samas rikastab lahendus parki uute tegevuste ning ajaveetmise aladega, mis on mõeldud erinevatele ea- ja sihtgruppidele.

Kokku laekus Ukraina aia maastikuarhitektuurivõistlusele 17 ideekavandit.

Praeguse Lembitu pargi piirkonnas paiknenud hoonestatud kesklinna kvartal hävis 1944. aasta märtsipommitamises. Ukraina aia loomise eesmärk on väljendada Tallinna linna toetust Ukrainale, väär-

Võidutöö lahendus rikastab parki ka uute tegevuste ning ajaveetmise aladega. Eskiis: Arhitektuuribüroo Eek & Mutso

tustada vabaduse ja ajaloo mäletamise tähendust ning luua linnaruumi uus tähenduslik

paik, kus võimalik mõtiskleda ja hetkeks linnamelust eemalduda.

KONTSERTÕHTU

Luule ja heli keeles

GUIDO KANGUR
OLEG PISSARENKO

21. märtsil 2025
kell 19.00
Hopneri Majas

Piletid müügil Fientas ja Piletilevis
www.hopnerimaja.eu

HOPNERI MAJA

keskaja klubi

Keskaja Klubi kutsub loengule!

Mida räägivad arheoloogilised nahaleiud keskaegse inimese kohta?

13. märtsil kell 18
Hopneri Majas (Raekoja plats 18)

Teadmisi jagab ajaloolane ja arheoloog Krista Sarv, kelle uurimisvaldkond on keskaegsed nahkjalatsid ja muu arheoloogiline nahk.

Piletid saadaval Fientas
Info: anne@folkart.ee

AJAD & TAVAD

HOPNERI MAJA

Klaverikontserdid Hopneri majas

Naistepäeva TANGO

Andranik Kechek (klaver)

8. märtsil 2025 kell 15:00
Hopneri majas
Pilet 10 EUR

H

www.hopnerimaja.eu

Millised jäätmed on ohtlikud ning kuidas ja kuhu neid ära anda?

Liigiti jäätmete kogumine on meie olevik ja tulevik, mille-ga tänaseks on loodetavasti enamik Eesti inimestest juba harjunud. Siiski tekitab aeg-ajalt küsimusi ohtlike jäät-mete, sealhulgas aegunud ravimite ning e-sigarettide teema – kuhu need tuleb viia ja mis neist edasi saab?

Oktoobris avati Lilleküla ring-majanduskeskuses uus, kõr-gematele standarditele vastav ohtlike jäätmete kogumis-punkt, kus on ohutu ja lihtne igale jäätmele õige koht leida. Ohtlike jäätmete kogumis-punktile eraldi nõudeid küll kehtestatud ei ole, kuid oluli-ne on, et sealt ei lekiks jäät-med keskkonda ja et see oleks inimestele turvaline.

Kogumine peab olema ohutu Lilleküla ringmajanduskesku-se ohtlike jäätmete kogumise ruumis on mõeldud nii muga-vusele kui ka ohutusele: ruum on kõrge, hästi ventileeritud ning valgustatud liikumisan-duritega valgustitega. Sinna on paigaldatud valve- ja tule-kahjusignalsatsioonisüsteemid ning põrand on kaetud lekkekindla EPO-kattega. Ohtlikke jäätmeid võtavad Tallinna jäätmejaamad pea-linna elanikelt vastu tasuta. Peamised ohtlike jäätmete liigid, mis olmes tekivad ja mida jäätmejaamades vastu võetakse, on värvid, liimid, lahustid, lakid, süstlad, päeva-valguslambid, õlijäätmmed, elav-hõbedat sisaldavad jäätmed, õlifiltrid, reostunud paken-did, taimekaitsemürgid, akud

ja patareid, tulekustutid ja elektroonika ning asbesti si-saldav eterniit. Kuigi ohtlik jääde on ka as-best, liigitub see ehitus- lam-mutusjäätmete hulka ja selle vastuvõtt on tasuline. Samuti on ohtlikud jäätmed aegunud ravimid, mida ei tohi panna segaolmejäätmete hulka ega kallata kanalisatsiooni. Aegu-nud ravimid võib viia apteeki, jäätmejaama, ohtlike jäätmete kogumispunkti või anda üle ohtlike jäätmete kogumisrin-gidel. „Kui on kahtlus, kas üks või teine aine või asi kuulub ohtlike jäätmete hulka, siis pigem see liigitada ohtlikuks,“ rõhutas Tallinna Ringmaja-nuskeskuse juhataja Rein Kalle. „Tallinn on püüdnud teha ka jäätmete üleandmise elanikele võimalikult lihtsaks ja mugavaks. Uue ringmaja-nuskeskuse ohtlike jäätmete kogumisruumis on igale jäät-meliigile konteiner ja kontei-neri kohal suur punane pilt koos asjakohase tekstiga.“

Mure jäätmete käitlemisega Ringmajanduskeskus tegeleb ohtlike jäätmete kogumisega jäätmejaamades, kogumis-punktides ja kogumisringidel, ent ise ohtlikke jäätmeid ei käitle. Samas täituvad mahu-tid kiiresti ja neid ei õnnestu teinekord õigeaegselt tühjen-dada. Ületäitunud mahutid on aga ohtlikud keskkonnale. Ohtlike jäätmete käitlejaid on aga Eestis vähe. Üks neist on AS Epler & Lorenz. Ettevõtte keskkonna-juht Helen Sõmerik nentis, et hetkel on ohtlike jäätmete käitluse osas suurim proble-em lõppkäitluslahenduste defitsiit. Ettevõtte rajab küll

Ohtlike jäätmeid võtab vastu ka Lilleküla ringmajanduskeskus (Mustjõe 40). Foto: Ellen Rudi, Tallinna strateegiakeskus

suuremat põletustehast, kuid laovarud on nelja aastaga ehk pärast Kunda Nordic Tsemen-di jäätmekütuse põletamise lõpetamist märkimisväärselt kasvanud. Valdava osa kogu-tavatest ohtlikest jäätmetest moodustavad värvid, õlid ja saastunud pakendid, ütles Sõmerik. Viimastel aastatel on üheks probleemseks jäätmegrupiks tõusnud ka e-sigaretid. „Kah-juks ei jõua e-sigaretid sage-li kogumisvõrgustikku, vaid need visatakse segaolmejäät-mete hulka, sest nii näib ole-vat lihtsam,“ selgitas Sõmerik. E-sigareti tagasivõtmise ko-hustus on nende müügikohal, aga need võib viia jäätme-jaama ohtlike jäätmete hulka. Ohtlike jäätmete käitlus-

keskuses võetakse jääde vas-tu, kontrollitakse üle ning vastavalt käitlusvõimalustele suunatakse edasi või toimub käitlemine kohapeal. Näi-teks elektroonika (sealhulgas e-sigaretid) saadetakse käit-

tamine ja käitlemine pole see-tõttu kuigi keskkonnasõbralik. Rein Kalle mõonis, et isegi kui jäätmeid on liigiti kogutud ja kogumispunkti viidud, kaas-neb käitlemisega alati oma-jagu negatiivset keskkonna-

Ohtlikud jäätmed on ka aegunud ravimid, mida ei tohi panna segaolmejäätmete hulka ega kallata kanalisatsiooni.

lemiseks Eestist välja, kus see lammutatakse tükkideks ning suunatakse materjalina taaskasutusse. Ühekordseid e-sigarette sealjuures ei ole võimalik lihtsate vahenditega lahti võtta ning nende kasu-

mõju. „Päris vältida ohtlike jäätmete teket muidugi ei saa, aga kui ohtlikke jäätmeid tekib pidevalt, ei ole asjad maja-pidamises korras. Tasub en-dalt aeg-ajalt küsida, miks need jäätmed tekivad.“

Kullatera lasteaias lähevad vahetusse mänguasjad, riided ja raamatud

Kuigi ühiskond on harju-nud uusi tooteid ostma ja vanu minema viskama, pa-kub Magdaleena tänaval asuv Kullatera lasteade jätkusuut-likumat alternatiivi. Lasteaia juures toimetab ni-melt ainulaadne vahetuspunkt „Sinu vana on minu uus“, kuhu lasteaiapere ja kogu-kond on kokku kogunud ese-med – mänguasjad, riided ja raamatuid –, mis võiksid leida uue omaniku. Kõik esemed on tasuta. Vahetuspunkti eesmärk on suurendada teadlikkust taaskasutusest ning mõjust keskkonnale ja kliimamuutus-tele. Vahetuspunkt soodustab ringmajanduse põhimõteteid ning teadlikku tarbimist. **Väga positiivne tagasiside** Vahetuspunkt asub kasvuhoo-nes, kus on võimalik tegut-seda aasta ringi, olenemata ilmast. Ressursside tõhusaks kasutamiseks ja ringmaja-nuse edendamiseks on vahe-tuspunkt sisustatud lasteaia uuendamisest alles jäänud materjalidega. Jaanuaris avatud vahetus-punktis on siiaamaani vaheta-

tud mänguasju ja lasteriideid. Eesti raamatu aasta puhul sai alanud kuul hoo sisse ka laste-raamatute vahetamine. Lapsevanemate tagasisi-de on olnud väga positiivne. Lapsega koos vahetuspunkti külastamine on andnud hea võimaluse arutada kodus tar-bimisharjumusi ning hinnata, kui palju mänguasju ja rii-deid tegelikult vaja on. Lap-seid õpivad mittevajalikke asju ära andma ning mõistavad, et kellelegi teisele võivad need suurt rõõmu pakkuda. Samuti on pered toonud välja, et võrreldes näiteks sot-siaalmeedia ostukeskkonda-dega, kus kulub aega müügi-kuulutuste postitamisele või esemete otsimisele ning raha postiga saatmisele, on vahe-tuspunkt lihtne ja mugav viis leida vajalikke esemeid kulu-tusi tegemata: need on tasuta ja asukoht nende leidmiseks mugav. Elukalliduse tõusu ja kliima-muutuste valguses on Kulla-tera lasteaia algatus hea näide praktilisest ja jätkusuutlikust lahendusest. Lasteaded loo-dab, et teadmised kujundavad laste mõtteviisi ka edaspidi ja aitavad kaasa keskkonnasõb-

ralikuma ühiskonna kujune-misele. Ka lasteaia töötajad, lapse-vanemad ja isegi naabruskon-na pered on aktiivselt panus-tanud vahetuspunkti tegevus-se ja muutnud selle vajalikuks taaskasutuspaigaks. Suurene-nud on kogukonna teadlikkus asjade üleküllusest ning selle mõjust kliimamuutustele. **Hulk toredaid harivaid tegevusi** Hästi käima läinud vahetus-punkt kutsuti ellu Keskkonna-investeeringute keskuse (KIK) „Lasteaialaste rohetehnoloogia teadlikkuse suurendami-se“ taotlusvooru projektiga „Kullatera väikesed rohesam-mud suurte muutusteni“. Projekti raames läbi vii-dud praktiliste tegevuste ja ürituste kaudu saavad lapsed, lapsevanemad ning lasteaia töötajad teada, kuidas meie igapäevased valikud mõjuta-vad keskkonda ja kliimat. Te-gevused õpetavad vastutus-tundlikumat tarbimist ning suurendavad teadlikkust. „Kullatera väikesed rohe-sammud suurte muutusteni“ sai alguse 2024. aasta oktoob-ris ning kestab 2025. aasta

juunini. Tegevused on jao-tatud alateemadesse kuude kaupa. Teemakuudel toimu-vad õppeprogrammid, män-gulised tegevused, õppekäi-gud ja konkursid. Lisaks vahetuspunkti loo-misele on lastele toimunud Elektrilevi praktiline koolitus elektrist, säästmisest ja mõ-just keskkonnale. Koos kaup-luseketiga Humana viidi läbi praktiline T-särgi töötuba, kus uuriti riide siltide infot, arut-leti, mida teha nende riietega, mida enam vaja ei ole, ning anti vanadele T-särkidele uus elu pintsli ja tekstiilivärvi-dega. Lapsed osalesid ka Lehola Keskkonnahariduskeskuse õppe-programmis „Vanast uus – tutvumine jäätmemajanduse ja taaskasutusega“ ning vaatasid virtuaalnäitust „Keskkonna-probleemid meie ümber“. Pal-jud toredad ühistegemised on veel tulemas. Kullatera lasteaia tegemis-tel saab silma peal hoida veebi-lehel tallinn.ee/kullatera.

Tallinna Kullatera lastead

Lapsega koos vahetuspunkti külastamine on andnud vanematele hea võimaluse kodus tarbimisharjumustest rääkida. Foto: Kullatera lastead

SPORT

Spordipealinn võtab fookusesse jäised spordialad

Tallinna kui 2025. aasta Euroopa spordipealinna programm pakub märtsikuus jäiseid elamusi ja maailmaklassi tippporti.

Spordipealinna põhiprogrammi raames on laupäeval, 22. märtsil Tondiraba jäähallis tasuta uisuspordipäev. Nagu juba tavaks saanud, on päeva eesmärk tutvustada linlastele erinevaid spordialasid, mida tulevikus edasi harrastada.

Tondiraba jäähallis toimival sündmusel saab osaleda hoki- ja kurlingutreeningutes, lisaks toimub uisudisko ning kaasa saab elada elegantsele iluuisuõule.

Kõige pisemad spordisõbrad saavad mänguelamuse kätte jäähalli paigaldatavalt minirajalt.

Hokitreeningutes õpitakse suunamuutustega uisutama ja hokikeppi käsitsema, treeningu lõppfaasis peetakse maha lõbus matš. Ka kurlingutreeningud keskenduvad esmalt ABC-õppele ja seejärel saab juba tiptasemel varustusega

mängima asuda.

Kurlingutreeningutele on oodatud ka ratastoolis inimesed. Kõige pisemad spordisõbrad saavad mänguelamuse kätte Tondiraba jäähalli paigaldatavalt minirajalt.

Nii hoki- kui ka kurlingutreeningutesse tuleb eelregistreerida, vajaliku infot saab alates 10. märtsist sport.tallinn.ee kodulehelt.

Ka spordipealinna rahvusvaheliste suurvõistluste kalender on sel kuul täis tiptasemel sündmusi. 8.–9. märtsini toimub Unibet Arenal maailma üheks olulise maks rulasõidu ja BMX-ratas- te suurvõistluseks kasvanud Simple Session.

Ekstreemsportlased panakse proovile tegelikult juba päev varem, 7. märtsil Harju tänava uisuplatsil toimival hokimatšil, kus omavahel võtavad mõõtu rulatajad ja BMX-ratturid. Simple Sessioni ajaloos toimub sündmus neljandat korda ning seni on võitudega 2:1 peal BMX-ratturid.

19. märtsil tasub sammud seada lauluväljakule, kus peetakse murdmaasuusatamise MK-sarja sprindietapp. Suusamaailma absoluutsesse eliiti kuuluvad sportlased asuvad vabatehnikas võistleva 1500 m pikkusel ja 52 tõusmeetriga rajal.

Nii Simple Sessioni kui ka murdmaasuusatamise MK-etapi piletid on müügil Piletitaskus.

Jäälaladele pühendatud spordipäeval saab kurlingut mängida ka ratastoolis. Foto: Ellen Rudi, Tallinna strateegiakeskus

Jätkuvad tasuta treeningud eakatele

Kõik 65-aastased ja vanemad pealinlased on jätkuvalt oodatud Tallinna eakate treeningutele. Programmid aitavad tõsta toonust, säilitada elujõudu ja parandada enesetunnet.

Valikus on neli treeningut: kergejõustik, vesivõimlemine, lihastreening ja pallimängud. Treeningud toimuvad kuni 20. juunini erinevates linnaosades ja on täiesti tasuta. Vajalik on aga eelregistreerimine. Registreeruda tuleb veebiaadressil sport.epood.tallinn.ee/teenused.

Regulaarne liikumine aitab hoida lihasjõudu, parandab tasakaalu ja tugevdab südant. Treening vähendab kukkumisohtu, tugevdab luid ning aitab vältida kroonilisi haigusi, nagu diabeet ja südame-veresoonkonna haigused. Tunnid toimuvad mõnusas õhkkonnas, kus saab kohtuda teiste aktiivsete eakatega. Treeningud on turvalised ja kohandatud vastavalt osalejate vajadustele. Tunnid toimuvad igal nädalal, et saaks regulaarselt treenida.

Treeningute kohta saab lähemalt lugeda veebilehelt tallinn.ee/et/eluroomliikumisest.

						Koraani keel	Põrsa-mamma	jo-...-mi	
Päss									Hingav
Sõjavägi									
Tänav Tallinna vanalinnas								Laupäev	
Mitte poolt Laululava Põlvas								Treipingil töötama	
2,71828...	Silma-haigus	Vaeste-maja	Näitleja	😊	Tema				
18 10				Linnukäsi				Ristsõna	
				Pulkpisik				Mediaan ehk teine ...	
Võõrasema									Keelpillid (kõne-keeli)
Äikesevihma töötaja									
Arno Tali pruut					Info-objekt Sipsikuga mängija				
Umbes	Õlle-kannust Rooma provints						Sõber (pr)	Panipaik	
1500.		Linnud							
		Samad tähed							
Iialgi			Vastlarooga Stefani eksbänd						Raadius
									1002.
Ütlus kirikus					... Thule Eksistents				
Piiriküla					Spets-Meid (ingl)		Ürgne- Anno Domini		
51.		Võlla-huumor Liiter							😊
Eksiteele pööramine									

EESTI RAHVASTIK

Veebruari lehe ristsõna õige vastus oli: **PEALINNA VAATED**. Õige vastuse saatnute seast pälvis auhinna **Eve Poolar**. Palume järgmise nädala jooksul tulla auhinmale järele Kesklinna valitsusse (Nunne 18). Siinse ristsõna vastuseid ootame kuni 21. märtsini samal aadressil või e-kirjaga kesklinnasonumid@tallinnlv.ee. Taas läheb loosi auhind.

3000 marka saab igaüks, kes lahendab meie ristsõnade mõlstatust !!!

Üleilmilise „taudi“ esimene „patsillius“ Eestis.

Täna tutvustame oma lugejaid sõnaga „taudi“. Need on lahendamisel hõlpsad ja kiired. Iga nädaliga algab jona. Sõna tähenduse ja launa (las püsti või rüüloodis) annab alljärg-
gunes cross-word-puzzle peari tüü-
taudina Lääne-Euroopas laiali. Lon-
bonis on inimesed ristsõnade-mõistat-
jega otse arsti ära. Neid lahendavad

Eestis ilmus esimene ristsõna 9. veebruaril 1925 Eesti esimeses kõmu- ja klatšilehes Esmaspäev. Ristsõna lahendajatele pakuti auhinna 3000 marka. Foto: Eesti Rahvusraamatukogu

Eesti ristsõna sai 100-aastaseks

Eesti esimene ristsõna ilmus 9. veebruaril 1925 ning menu saavutamiseks ei kulunud palju aega. Populaarsus pole raugenud ka tänapäeval, kui igas kuus antakse välja ligi- kaudu 30 ristsõnaajakirja või -lehte.

Kiirpilk ajaloole näitab, et ristsõnade väljaandmist on läbi sajandi saanud vääriskas auhinnafond ja inimeste suur la- hendamiskirg. Rahvusraama- tukogu digiarhiivi väljavõttest selgus, et Eesti esimene ristsõna ilmus väljaandes Esmaspäev ning kõige kiirem nutikas sai rikkamaks 3000 marga võrra.

Ristsõna väljaandjatel oli- gi kombeks pakkuda ahvatle- vaid auhindu, et rahvas rist- sõnapisikust nakatatud saaks. Auhindadeks pakuti näiteks jänest, ridiküli, ilupudeleid,

vaase, veinipudeleid, kinopile- teid, hõbedast mansetinõõpe, peenrahakotte, fotoaparaate, kohviserviise, reise piiri taha ja palju muud.

Nõukogude ajal ristsõnade lahendamise hoog rauges, sest neid ilmus vähe. Uus buum al- gas eelmise sajandi 80. aastate lõpus ning kasvas vaat et suu- remaks kui sõjaeelse Eesti Vabariigi ajal.

Tänapäeval ei loosita enam auhinna 3000 marga võrra, hõbedat, rohkem on levinud rahalised auhinnad mõne- kümnest kuni mõnesaja euronini ning tasuta ristsõnatellimused. Eriti ahvatlevad on aga aasta- auhinnad: iga suurem rist- sõnade väljaandja loosib ühele õnnelikule tellijale välja raha- summa suurusjärgus 5000–7000 eurot.

Nuti Grupi ristsõnade pea-

toimetaja Tarmo Tuule mäletab ka aegu, mil tuli suuri esemeli- si auhindu võitjatele otse koju viia. „Ühel külmal talvel juhtus nii, et fortuuna loosis mitu pea- võitu pärnakatele ja nii sõitsime koos fotograafiga rongiga läbi paksu lume talvisesse suvepea- linna, kaenla all kaasas mikro- laineahi, muusikakeskus ning rõster,“ meenutab ta.

Kuigi auhind on olnud hea motivaator, näitab sada aastat kestnud suur huvi ristsõnade vastu, et eestimaalased naudi- vad arukat ajaviidet. Tänapäeval on Eesti lehtedel üle 30 erineva rist- sõnaajakirja, suurimad välja- andjad on Kuma, Nuti Grupp, Õhtuleht Kirjastus, Pirkora. Lisaks armastatud paberrist- sõnadele koguvad populaar- sust digiristsõnad, loodud on ka Eesti esimene digiristsõna- de keskkond ristsonad.ee.

Olgu kauneid lilli täna täis su vaas,
iga õie küljes väike õnneraas.

100	Leida Jegorova	Irina Saveljeva
Meta Osul	Silvia Mellik	Hilja Tamme
Asta Kalmu	91	Tiiu Levald
99	Endel Koit	Tiit Made
Helga-Agnes Radik	90	Elvira Rohelmäe
98	Hans Pikk	Maie Kistjuhan
Asta Birova	Miralda Svaigsne	Enno Kesksalu
97	Niina Kajak	Veera Poom
Arne Kuusmann	Luule Aruorg	Maaja Rumessen
95	Eha Ambur	Toivo Ninnas
Heino Reesel	Helju Hermann	80
94	Meeri Otsman	Riina Liivak
Svetlana Ulitina	Maria Titova	Riina Kangro
Marta Kuruson	85	Kristine Poll
Aino Vaimel	Niina Bogdanova	Tatjana Pontikova
Antonina Vassilko	Antonina Jeltsova	Roman Ubakivi
Olga Nikonova	Heli Raus	Helle Laupa
93	Ille Kapp	Elle Kess
Endel Kaljuläte	Ülo Sieger	Helje Juhanni
Raili Laar	Jüri-Valdur Kibuspuu	Lauri Lees
Ly Läll	Natalja Benbik	Eva Sassian
Eevi Voorel	Tiina Kaldsoo	Heidi Tooming
Inna Seppam	Ludmilla Martson	Mai Lume
Margarita Petrova	Svetlana Melnik	Imbi Taniel
92	Kiira Aulik	Nadežda Filbert
Linda Undusk		Valentina Nafthal

Kui te ei soovi oma sünnipäeva avaldamist Kesklinna Sõnumites, siis palume sellest kirjalikult teatada aadressil Kesklinna Sõnumid, Nunne 18, Tallinn 15058 või e-kirjaga kesklinnasonumid@tallinnlv.ee.

Õpetajate majas kell 17.00–19.00

TASUTA

Kesklinna
Tantsuõhtud

27. märts
Merike
Susi

Tallinna Kesklinna
Valitsus

Uksed avatakse kell 16.40
Kohv ja joogivesi kohapeal!

KESKLINNA SOTSIAALKESKUSE MÄRTS

E 10. märtsil kell 14 Mängude tund

Mängudes on nii vanasõnu, aforisme, mõistatusi kui ka lustakaid mõtlemisülesandeid. Tunni viib läbi Tiiu Anton.

E 24. märtsil kell 14 Terviseoeng

Loeng „Tervise ja haiguse vahel...“. Räägib arst ja psühhoterapeut Epp Veski.

R 28. märtsil kell 15 Tantsupärastlõuna

Tantsumuusikat mängib ja meeleolu loob orkester Liivabänd.

E 31. märtsil kell 14 Pärastlõunatee

Külas Ervin Lillepea, nalja teeb Tiiu Anton. Palume eelnevalt registreerida infolauas või helistada telefonil 646 6123.

- Avatud on Rein Meresaare maalide näitus-müük.
 - Meditsiiniline nõustamine ja vererõhu mõõtmine neljapäeviti kell 12.30–13.30.
 - Tasuta juriidiline nõustamine (Kristel Tina). Vajalik eelnev registreerimine infolauas või telefonil 646 6123.
 - Tasuta psühholoogiline nõustamine (Reet Poom) eelneva registreerimisega infolauas või telefonil 646 6123.
 - Lauluklubi Laulurõõm ühislaulmine iga kuu esimesel ja kolmandal reedel kell 14.30.
 - Maniküür (Merike Ivask) esmaspäeviti kell 10–14. Kohale tulemisel või eelregistreerimisel telefonil 645 6029.
- Lisaks tegutsevad paljud ringid, kursused ja ansamblid. Tööd jätkab ja uusi hoolealuseid ootab ka eakate päevahoid.

Kesklinna sotsiaalkeskus

Avatud: E–R kell 9–17
Aadress: Liivalaia 32
(sissepääs maja sisehoovist)
Info: 646 6123
E-post: info@kesotskeskus.ee
Kodulehekülg: www.kesotskeskus.ee
Juuksur ja pediküür: 645 9029

Mäluhäiretega eakate päevahoid

võtab vastu uusi kliente.
AVATUD: E–R kell 7–18
AADRESS: Raua 1
INFO: 5345 5026

KODULINNA MAJA ANNAB TEADA

Märtsikuu on ikka olnud rõõmus kuu: päevad pikemad, linnud laulavad – ja algab kevad!

Oleme tema saabumist – tänavu 20. märtsil kell 11.02 – ikka meeles pidanud ja pakkunud koos oma heade sõpradega terve päeva vältel kõikidele võimalust sellest päevast rõõmu tunda.

Tänavu olete palutud pidulikuks hetkeks Musumäele. Seal ootavad ees juba Politseiorkester, TTÜ akadeemiline meeskoor ja segakoor Noorus. Kui kevad pidulikult karjasepasuna helide saatel on vastu võetud, võite koos temaga minna loodusmuuseumisse, botaanikaaeda, loomaaeda, Kullo lastegaleriisse, asuurkeraamika ateljeesse, Toomkooli ja kui jõuate kella 18.02-ks Toompeale Piiskopi aeda, saate seal lõkkepanni kohal käsi soojendada, regilaule laulda, pillimängu kuulata – kuni läheb looja selle aasta esimene kevadpäike. Traditsioonilist õhtust tantsupidu me tänavu korraldada ei saa. Ehk jälle tulevikus?

Veel muudest asjadest märtsikuu. Regilaulu mõju ja väge saab tunda 13. ja 27. märtsil kella 18-st alates. Meistrikodade päev on 15. märtsil. Kangastelgi tutvustatakse igal esmaspäeval kell 15–17. Kuldjala tornis on näitus „Ott Arderit meenutades“ ja kivisaalis Sirje-Maris Horma piltide näitus-müük. „Väärtuse“ sarjas on 12. märtsil kavas „Patareisse tuleb muuseum“. Artur Ümar näitab ja räägib kõigest pikemalt.

Ja ühest tähtsast asjast veel: tänavu oktoobris möödub 50 aastat päevast, mil vanalinnas hakkas tegutsema Kodulinna-nimeline liikumine. Paljud ehk mäletavad neid pühapäevaseid hommikutunde, kui õuedes, keldrites, müüridel, põõningutel askeldasid rõõmsameelsed noored. Neist on saanud nüüdseks tublid inimesed väga mitmetel erialadel. Otsustasime nende tegemisi sellel juubeliaastal laiemalt tutvustada.

Alustame ettevõtmist nimetusega „Kodulinlane kutsub külla“. Plaanis on kogu aasta kestel väga mitmeid käike koos kodulinlastega Eestimaa erinevatesse paikadesse. Algust teeme 9. märtsil kell 14, kui kavas on minna Marja Matiiseni lapikotta. 23. märtsil kell 14 läheme kunstiakadeemiasse külla Mart Kalmule. 30. märtsil kutsub Epp Alatalu endaga kaasa kõndima ümber vanalinna.

Kõik ettevõetav vajab eelnevat registreerimist Kodulinna maja valvelauas (Gümnaasiumi 3, telefon 644 9867).

Tiina Mägi

Loengusari

ÜHE MAJA LUGU

Avame ukse ühte vanalinna majja ja astume sisse tema aja lugudesse

1. aprillil kell 18.00 – Muinsuskaitseameti maja
(Raekoja plats 12)
Ringkäik koos Oliver Orroga

HOPNERI MAJA
Pääse 12€ müügil Fientas
Info tel. 6455 321
www.hopnerimaja.eu

22. MÄRTSIL 2025

Raua Sauna

SÜNNIPÄEV

Sooduspilet
pidupäeva puhul
vaid 5,5 eurot.

Kostitame külalisi
soolase võileivatordiga.

Kell 11.30, 13.30 ja 15.30
saunarituaalid
nii meeste kui ka naiste saunas.

Kõik piletid osalevad loosimises.
Auhindadeks on üks basseinig
tunnisauna kinkepilet ja kolm
üldsaua külastuskaarti.

Raua
SaunTallinna Kesklinna
Valitsus

www.tallinn.ee/rausaun

REKLAAM

REKUULUTUSED Kuulutuste vastuvõtt e-posti teel kesklinnasonumid@tallinnlv.ee.

KINNISVARA

Hea korteriomnik! Soovin osta **korteri**. Võib olla remonti vajav.
Helista: 5810 6909.

Ostan Kesklinna piirkonnas 2-,3- või 4-toalise remonti vajava **korteri**. Sobib nii paneel-, kivi- kui puumaja. Helistage või jagage minu kontakti. Telefon: 5349 1403. Lugupidamisega Mart.

Ostan **garaaži** Tallinnas, mistahes seisukorras. Telefon: 5819 5995.

Ostame mistahes seisukorras **kinnisvara** Tallinnas, Harjumaal, Tartus, Pärnus, Narvas ja Jõhvis. Helista 5820 2346.

Noorpaar soovib osta **maja**, korterit või maad. Pakkuda võib igas seisukorras. Helista-da julgelt: 5855 5575.

SÕIDUKID

Ostame absoluutselt **igas seisus autosid**, kustutame ARK-ist litsentsi alusel. Tallinn ja lähiumbrus.
Telefon: 5823 8310.

TEENUSED

Töökoda Luha 38. **Õmblustööd**, rõivaste, kottide, kohvrite parandus. Avatud E-R kell 11-17. Telefon: 648 2223.

Elektritööd: projekteerimine, paigaldamine, hooldus. Energiakulude audit ja nõustamine, sise- ja välielektritööd, elektriautode laadijad, valgustus- ja nutikodu lahendused, tänavavalgustus. Telefon: 5315 2851.

ArtSmart **Prindistuudio**. Professionaalne raamimine. Kvaliteetne fotode ja kunsti trükk ning digitaliseerimine. 5647 7889, info@artsmart.ee. Saku 15, Tallinn.

VANAVARA

Ostan NSVL-i **fototehnikat**, värvilisi Tarbeklaasi lillevaase, Eesti keraamika kujusid, nõusid. Telefon: 5820 8837.

Ostan vene **kellasisid** (ei pea olema töökorras), rinna-märke, vanaraha ja muud vanavara. Telefon: 5872 5458.

Ostan **nostalgilisi nõusid**, serviise, värvilisi pokaale, karpides söögiriistu, ehteid, nahast karpe, seinapilte, kujusid, graafikat, retroesemeid, kolimisjääkide. Tulen kohale, raha kohe kätte! 5356 0761. Liina

Koguja ostab kohe **margikogu**, vanu münte, paberrahasid, ümbrikuid, postkaarte, märke, medaleid, ja sõlgi. Telefon: 5606 4122.

Taviberg

EHITUS

- ✦ Eramu ehitus ja remont
- ✦ Siseviimistlustööd
- ✦ Fassaaditööd
- ✦ Katuste ehitus
- ✦ Santehnilised tööd
- ✦ Elektritööd
- ✦ Aedade ja piirete ehitustööd
- ✦ Tänavakivide paigaldus

Info ja kontakt:

Tel. + 372 60 40000

Mob. + 372 555 30 422

WWW.TAVIBERGEHITUS.EE

Parkimistõkised

Meie poolt pakutava tootega hoiate ära olukorra, kus võõras pargib oma auto Teie auto parkimiskohale!

Autorilaulud

HEDVIG HANSON

24. aprill 2025
kell 19.00
Hopneri Majas

„Laulis kevad õitemeres ...“

HOPNERI MAJA
www.hopnerimaja.eu

SIIN VÕIB OLLA SINU REKLAAM!

Kesklinna Sõnumid ilmub
kuu esimesel või teisel
neljapäeval, v.a juulis ja
jõuab 40 587 kesklinna
postkasti.

Reklaami ja kuulutuse tellimusi
saame vastu võtta mitte hiljem kui
14 päeva enne ajalehe ilmumist.

Reakuulutus füüsilisele isikule kuni 200 tähemärki	12 €
Reakuulutus juriidilisele isikule kuni 200 tähemärki	20 €
Reklaamimoodul 1/32 lk	45 €
Reklaamimoodul 1/16 lk	80 €
Reklaamimoodul 1/8 lk	175 €
Reklaamimoodul 1/4 lk	350 €
Reklaamimoodul 1/2 lk	650 €
Reklaamimoodul 1/1 lk	1250 €

Uuri lähemalt kesklinnasonumid@tallinnlv.ee

High kerbs will be removed from the Apteegi, Kooli and Gümnaasiumi Streets to ensure more comfortable movement and basic accessibility. Photos: Tallinn City Centre Administration

Tallinn to rebuild the streets of Old Town into a modern urban space

Tallinn is gradually improving the streets of Old Town to ensure better traffic conditions and basic pedestrian accessibility.

Underground and above-ground works are going to be combined on the streets of Apteegi, Kooli and Gümnaasiumi in Old Town. The district heating system will be upgraded in cooperation with Utilitas, with Tallinna Vesi upgrading water and sewage systems. The necessary works will also affect the appearance of the streets. Construction is planned for 2026.

"The city government is doing construction wisely: since we have to do the underground plumbing in the Old Town, we will put the stones back such that the street above ground is even better than before," said Tallinn Deputy Mayor Pärtel-Peeter Pere.

It is hoped that above and underground works can be combined in the future as well, ensuring less frequent excavations.

Pedestrian focus

Walking is the main way to get around the streets of the Old Town. To make it more convenient in the future, the pavement and the carriageway will be made level with each other on Apteegi, Kooli and Gümnaasiumi Streets. This has already been done on Viru, Harju and Rataskaevu Streets, and a similar reconstruction is planned for Uus Street as well.

"Above all, the priority is safety and accessibility, as some people are unable to cross over the current kerbs, and there is no room to move around certain facades due to stairs that protrude from buildings," explained Aksel-Johannes Part, Head of the Urban Environment Planning Unit of the Tallinn Urban Environment and Public Works Department.

Making the pavement and

carriageway level will also allow for easier snow clearance in the future.

Vehicular access will also be maintained to ensure access to buildings and service areas.

The project also foresees cycling on the streets, but there will be no dedicated cycle lanes. Vehicular access will also be maintained to ensure access to buildings and service areas. "It's true that pedestrians will be the focus when designing the streets of the Old Town, but there are no plans to eliminate car traffic in the Old Town," Part said.

The works will create a 2.5-metre-wide granite slab shared-use path in the centre of Apteegi Street, with existing paving stones moved to either side of the road. A 2-metre-wide granite pavement will be placed in the middle of Kooli Street, which will seamlessly cross over to Aida Street.

The area in front of the Tallinn Old Town Adult Gymnasium on Kooli Street will also be redesigned to tie in with the square in front of Gustav Adolf Gymnasium. To this end, the square of the Gustav Adolf Gymnasium will be extended to the corner of the Adult Gymnasium, and a concrete and cobblestone grid will be built.

Existing paving stones will be retained and used close to the facades of buildings, with a slope that directs street run-off away from the build-

ings. Street gutters will be placed slightly away from the pavement to prevent water from pooling in the pedestrian area and improve drainage.

Parking on the narrow streets of the Old Town will remain limited. "In general, however, we are trying to find space for local residents to park and also to create spots for short-term stops," Part said.

Identity of Old Town preserved

The streets will be rebuilt with the specific features of the Old Town in mind and with a view to preserving them. All the planned works comply with the conditions set by the National Heritage Board. The streetscape of the Old Town will be preserved.

The projects for Apteegi, Kooli and Gümnaasiumi Streets were on public display from 30 January to 13 February. On 6 February, all inter-

ested parties were also invited to a public presentation of the solutions at the Kanutiaia Hobby School.

"A designer's vision of the street space is one thing, but a person who lives, works or goes to school on the street probably sees things very differently," said City Centre District Governor Sander Andla. "You have to be able to reconcile all the different visions. Several observations and needs emerged during the discussion, which the city will try to take into account in the future and find suitable compromises."

The upgrading of Old Town streets is in line with Tallinn's development strategy. Plans for the reconstruction of Apteegi Street can be found at tallinn.ee/apteegi and the materials for the streets of Kooli and Gümnaasiumi at tallinn.ee/kooli.

Tallinn's participatory budget underwent significant changes

Over the past ten months, Tallinn's participatory budget has undergone significant changes, shaped by input from both local residents and representatives from city departments and district governments. The aim of the redesign was to modernize and simplify the process, encouraging greater public participation and collecting even more valuable ideas to improve urban spaces.

From now on, all submitted ideas will be presented in public discussions held in

every district, allowing local residents to have a direct say in selecting the best projects. The voting process has also been improved to make submitting ideas and casting votes more intuitive.

"We have streamlined the participatory budget process so that a panel of experts will now evaluate the feasibility, costs, and other aspects of each submitted idea. However, the final decision remains with the residents, who can vote for up to three ideas per district—whether it's a new outdoor gym, a basket-

ball court, a green area, or something else," said Tallinn's Deputy Mayor, Pärtel-Peeter Pere.

As part of the renewal, Tallinn sought public input to find a fresh, engaging name for the initiative—one that would encourage residents to take part in shaping their urban environment. Between December 17 and January 5, a total of 91 name suggestions were submitted. The new name for participatory budget will be "A city created together".

"These changes aim to in-

volve more Tallinn residents in shaping the urban environment, increase civic engagement, and inspire people to work together toward a better city," said Lea Vutt, project manager for the participatory budget at Tallinn's Urban Environment and Public Works Department.

The changes in the participatory budget process will need to be approved by the Tallinn City Council, as well.

For four seasons, the participatory budget has given every Tallinn resident a voice in deciding how public funds

are used to improve their environment. Four projects have been implemented in the city centre as a part of the participatory budget.

The new name for the participatory budget will be "A city created together".

In 2020, the idea 'Drinking fountains by health trails' re-

ceived the most votes, resulting in several public drinking fountains being added to the district. A year later, the 'More trees in the City Centre' proposal won to most support, aiming at planting more trees in areas of the city centre with less greenery. In 2023, the idea to create insect stops by planting vegetation on bus pavilion roofs received the most votes and last year, over 1600 noise-reducing shrubs were planted around the district's kindergartens and schools as a result of the winning project.

THERE ARE 68,566 PEOPLE LIVING IN THE CITY CENTRE OF TALLINN

In January, the number of people living in the city centre rose by 70. Over the past year, the district's population has increased by 380 people. Tallinn's total population rose by 292 in January. Over the year, the capital's population has increased by 643 people. As of 1 February 2025, 461,901 people lived in Tallinn.

Source: Population Register, 1 February 2025

BRIEFLY

81 years since the March bombings

On 9 March, 81 years will have passed since the Soviet air force's attack on Tallinn. The Estonian Heritage Society and the city of Tallinn invite to take part in the remembrance day events.

A memorial service will be held at 12:00 in Siselinna Cemetery, where victims of the attack are buried. Aleksander Sarapik, archpriest of the Estonian Apostolic Orthodox Church, will say a prayer for the victims.

At 18:00 a memorial concert will begin at the Niguliste Museum, with a performance by the Estonian spiritual folk music ensemble Linnamuusikud. Speakers include politician and former MEP Tunne Kelam and mayor of Tallinn Jevgeni Ossinovski. Bishop Ove Sander will lead the service. Free tickets must be acquired from the Fienta store.

At 19:15, memorial candles will be lit on Harju Street. Bells of Tallinn churches will be rung.

From this year onwards, 9 March is a day of remembrance in Tallinn, with city authorities flying the Estonian flag as well as the flag of Tallinn in mourning. District Administration buildings will fly their respective district flags in mourning.

Gonsiori-Vesivärava under construction

The City of Tallinn will build pedestrian and cycling paths on Gonsiori Street between Vesivärava and Laagna tee, while Tallinna Vesi will reconstruct the stormwater collector and drainage system near the intersection. The construction began on February 25, with expected completion date on June 2025, 2025.

Gonsiori Street is one of the busiest roads in Tallinn. Dedicated paths for pedestrians and cyclists are essential to improving safety for all road users and encouraging more people to walk or cycle.

The renewal of the stormwater drainage system is necessary as the Peterburi maantee stormwater outflow collects at the Gonsiori-Vesivärava intersection, requiring an increase in drainage capacity.

Additionally, the city will replace the asphalt surface at the Vesivärava public transport stop with a concrete pavement to extend its lifespan and improve its durability under heavy bus traffic. Three linden trees will also be planted at the stop.

The works are commissioned by the Tallinn Urban Environment and Public Works Department and carried out by Infra Road OÜ. The total cost of the project, including VAT, is €900,000, with the stormwater drainage system funded by Tallinna Vesi and Rail Baltic Estonia.

130 million passengers used public transport

AS Tallinna Linnatransport (TLT) operated more than 600 public transport vehicles in 2024, covering nearly 36 million kilometers and serving approximately 130 million passengers. On average, there were 355,000 trips per day by buses, trams, and trolleybuses.

Although the number of validated trips decreased by 2.1% compared to 2023, the overall number of public transport users remained at the same level. The decrease in validations was due to fewer required transfers, reducing the need to validate each journey separately.

On weekdays, TLT buses collectively cover 105,000 route kilometers, while trams cover 8,300 kilometers. Annually, a single bus travels an average of 58,000 route kilometers, and a tram about 40,000 kilometers.

During peak hours, TLT operates 457 buses and 46 trams to provide smooth and efficient public transport connections. Of TLT's 557 buses, 15 are electric, and 350 run on gas, with 70% using environmentally friendly biomethane. Preparations are underway this year for procuring new trolleybuses and gas-powered buses.

NEWS

Reconstruction of Lastekodu Street continues: Odra Street closed temporarily

In the summer of 2024, major reconstruction work began on Lastekodu Street in Tallinn's city center, creating a modern urban space with dedicated pedestrian and cycling lanes. The work has reached the next stage and from March 5 to June 15, 2025, Odra Street will be closed to traffic.

Traffic will be rerouted through other streets. Access for local residents, pedestrians, and cyclists will be maintained throughout the construction period. During this time, access to the Tallinn Bus Station will also be temporarily modified.

Modern urban space

The entire length of Lastekodu Street is being redeveloped, and to reduce noise and improve safety, the speed limit will be lowered to 30 km/h. Raised intersections will be built to calm traffic, along with new pedestrian and cycling paths.

Additionally, the city will install new street lighting, benches, and trash bins and will plant numerous new trees and shrubs along Lastekodu Street.

Work on underground utility lines has been completed on Liivalaia and Masina streets in the section between Lastekodu and Tartu maantee, and nearly finished on Lastekodu Street between Liivalaia and Odra streets. In the section between Odra and Masina streets, utility work will continue until the summer.

Lastekodu Street reconstruction will result in raised intersections, new pedestrian and cycling paths, new street lighting, benches, and trash bins and numerous new trees and shrubs. Sketch: Roadplan OÜ

As part of the construction, Tallinna Vesi will install new water, stormwater, and sewage pipelines, while Utilitas will lay district heating and cooling networks. The temporary closure of Odra Street is necessary for the reconstruction of the intersection, including the installation of underground utility networks at the Lastekodu and Odra intersection and near the entrance to the Tallinn Bus Station.

The reconstruction of Lastekodu Street is commissioned by the Tallinn Urban Environment and Public Works Department and is being carried out by AS TREF Nord and Magma AS. Supervision of the construction is provided by TPJ Inseneribüroo OÜ. The total contract cost is approximately 14 million euros, with the majority funded by the City of Tallinn, while Utilitas is co-financing 5.3 million euros, and Tallinna Vesi is contributing

3.6 million euros. VAT will be added to the costs. If everything goes according to plan, the work will be completed by December 2025.

Details of the Lastekodu Street reconstruction plans can be found at tallinn.ee/et/lastekodu.

Changes in public transport

With the construction and closure of Odra Street, bus lines no. 54 and 67 will be rerouted from March 5 to June 15.

The route of bus line no. 54 will change in the Priisle direction – during this period, the bus will operate via Juhkentali Street, Masina Street, and Tartu maantee. The Bussijaam stop on Odra Street will be discontinued, and a temporary Bussijaam stop will be established on Juhkentali Street. The route towards Väike-Õismäe will remain unchanged.

Bus line no. 67 will operate via Lembitu Street, Liivalaia

Street, Pronksi Street, and Laagna tee in the Seli direction during the construction work. The Hotell Olümpia and Püssirohu stops on Juhkentali Street, as well as the Bussijaam stop on Odra Street, will be discontinued. The Hotell Olümpia stop will be relocated to Liivalaia Street, and the bus will also stop at the Paberi stop. A temporary Bussijaam stop will be set up on Kunderi Street before the intersection with Tünnpu Street.

In the J. Sütiste tee direction, bus no. 67 will operate via Tünnpu Street, Tartu maantee, Liivalaia Street, and Lauteri Street. The Püssirohu stop on Juhkentali Street will be discontinued, and the Keskturg stop will be added on Tartu maantee along the modified route.

Schedules, route maps, and stop locations can be found on the website transport.tallinn.ee.

City Centre Administration joined forces with vocational school students to celebrate the Republic's anniversary

The 107th anniversary of the Republic of Estonia passed in a festive mood in the city centre. Before the celebrations, scarves in national colours were hung around the necks of monuments to the founders of Estonia and promoters of Estonian culture. Tallinn's Town Hall Square was also decorated in colours of the Estonian flag.

Long Estonian flag ribbons were attached to the big fir tree, and the collection of smaller fir trees decorating the square was decorated with small flag-coloured ties. This time, the flags were made by interior design assistant students from the Tallinn Industrial Education Centre. Almost 1,000 Estonian flag ties were made as part of the "Design Studies and Room Decoration" course. All the materials were provided to the school by the City Centre Administration.

"In the past, the ties have been made by people working in the City Centre Administration," said Sander Andla, City Centre District Governor. "The idea this time was to join forces with vocational stu-

This time, interior design assistant students from the Tallinn Industrial Education Centre helped to make the decorations for the anniversary of the Republic of Estonia. Photos: Tallinn City Centre Administration

dents, who could benefit from the learning experience. Our joint efforts paid off – we created decorations that we can also use to decorate the city in the coming years."

Almost 1,000 Estonian flag ties were made as part of the "Design Studies and Room Decoration" course.

According to Pilery Kangur, vocational instructor at the Industrial Education Centre, making ties in national colours was a memorable and meaningful experience for the students. "It was a great opportunity for them to show their skills and develop teamwork," she said. "The students were very proud of their work and were happy to be contributing to the creation of the decorations, the beautification of the city and the celebration of the Republic's birthday."

The students were also

the ones to put up their work in Town Hall Square and take it down on the morning of 25 February.

Before the Independence Day, scarves in national colours were put around the necks of monuments of Jaan Poska, Jaan Kross, Paul Keres, Heino Eller, Konstantin Päts, Anton Hansen Tammsaare, Voldemar and Elfriede Lender, Gustav Ernesaks, Kristjan Palusalu, Amandus Adamson and Jaan Koort, as well as a sculpture of August Weizenberg's "Linda".